

ELŐFIZETÉS

HELYDEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
8-hasábos petit sor egyszer 20 ft.
minden következőnél 15 ft.

Nyitótér sora 40 ft.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 23. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, szeptember 27.

Mai számunk főbb közleményei:

Vonatok: Jótékony-egyesületek szövetkezése.
„Régi magyar émekek.” Irta: Kara Győző.
A belga királyné temetése.
A nemkedvelők könyvtársa.
Németország a pángermánok mellett.
Gyilkossággal vádolt földbírtokos.
Szabálytalanságok a köz-szállításoknál.
A hajánál fogott lórij.
A két Balogh Zoltán.
Az orosz beryát megállapították.
Aradi ügyvédek a Kossuth-szoborra.
Mehelkát letartóztatták.
A vértanú fia.
A bolognai gyilkos.
Ederéné a vádlottak padján.
Téren: Faun ur vallomása. Irta: Sas Ede.
Csarnok: Jegyzetek az aradi vár ostromáról. Irta: Galsai Kovács Ernő.

Jótékony-egyesületek szövetkezése.

Arad, szeptember 26.

A humanizmus nagy lendületet vesz Aradvárosában azzal a tervvel, — melynek beteljesülése immár csak napok kérdése — hogy két nagyhatású jótékony intézményünk közös célokra egyesül. A *Fehér Kereszt lelencház egyesület* és a *szegény tanulókat segélyező egyesület*-ről van szó, melyek egyesítése a Fehér Keresztnek néhány nap múlva tartandó igazgatósági ülésén hatalmas lépéssel jut a megvalósításhoz.

A lelencket támogató intézmény, mint

ismeretes, hatáskörét ki fogja terjeszteni a régi nevét is megváltoztatja. *Gyermekvédő egyesület* lesz az új cég, a humanizmus világában nagyjelentőségű név, mely alatt a szegény tanulók istápolóival vállvetve óhajt a nemes célokért munkálkodni.

Leitner Ernő dr., a Fehér Kereszt igazgató-orvosa mindent elkövetett, hogy ez az egyesülés létrejöjjön, s most már úgy áll a dolog, hogy ugyszólván csak a formai elintézés van hátra. Özv. Hauser Károlyné urnő, a szegény tanulókat segélyező-egyesület elnöknője az egész vezetőség nevében határozott ígéretet tett már arra nézve, hogy a szövetkezésbe belemegy. A nemesszívű asszony, ki számos éven át annyi szép példáját mutatta az emberszeretnek, azzal a ténnyel, hogy az egyesülés eszméjét elfogadta, csak emelkedett az őt nagyra-becsülő társadalom előtt. Ebben az egyesülésben, tagadhatatlan, nem csekély áldozat van az ő részéről. Mikor az intézményt, melyet az ő buzgó munkája tett nagygyá, s mely teljesen az ő nevével van egybeforrva, beleolvastja egy másikba, éppen az ellentétét cselekedte annak, mely a világot mozgatja: az egyéni hiuskodásnak.

Ez az áldozat szép gyümölcsöket fog teremni. A szövetkezés által oly hatalmas erejű, vezetőségénél, összeköttetéseinél fogva nagy jövőjű jótékony egyesülete lesz Aradnak, hogy a humanizmusnak megkülönböztetett napjaként ünnepelhet-

jük azt, melyen az egyesülést véglegesen kimondják. E nagy esemény elkövetkezésének egyetlen akadály a áll még fenn csupán. Nem olyan akadályról van szó, mely a terv keresztülvitelét alapjában megdönthetné, de azért elégséges volna arra, hogy a teljes és igazán sikerre vezető egybeolvadás elé gátat vessen.

A szegény tanulókat segélyező egyesület *vagyonáról* van szó, melyet a munkás évek nagyon szép összeggé szaporítottak. Ez a vagyon szolgált arra, hogy kamataiból az egyesület nemes céljainak eleget tegyen, s a szűkölködő iskolás-gyermekeket a téli időben istápolja. Az egyesület vezetősége ezt az összeget az egybeolvadás után is külön óhajtaná kezelni, s a jótékony új cége alatt az ezutáni munkálkodással szolgálni a közös célt. Az bizonyos, hogy a Fehér Kereszt mindenekelőtt ezt a munkálkodást óhajtja megnyerni, azonban az őszinte és teljes egyesülés nem képzelhető el másképpen, mintha a szegény tanulókat segélyező egyesület a tőkét is beleviszi a közös cégbe.

A vonakodás oka nem csupán az, hogy e vagyon felett akkor elveszti az egyesület az önálló rendelkezés jogát, hanem az az aggály, hogy a vagyon egyáltalában elvész. A Fehér Kereszt ugyanis ama elvet vallja, hogy a tőkét nem kell megőrizni, hanem, ha a szükség úgy kívánja, keljenek szárnyra az egybegyűlt fillérek. Az a terv, hogy az egyesülés

TÁRCA

Faun ur vallomása.

Irta: Sas Ede.

I.

Faun urral a nyáron találkoztam a hegyek közzé dugott, fenyőillatos kicsi paradicsomban. Ne gondolják azonban, hogy mikor az erdők közt barangoltam: a fenyőbozót sűrűből, vagy valami sziklabarlang sötét torkából bukkant elém, hegyes szőrös füleivel, vi-gyorgós, ráncos ábrázatával, ugra-bugra kecskelábaival. Világért sem! Faun-ur a szomszédasztalnál ült a legelőkelőbb vendéglő csillogó, virágos éttermében, kifogástalan angol szabásu, uri ruhában.

De akárhogy ragyogott a hófehér kézelője, akárhogy szikrázott a gyémántos nyakkendő-tüje; azért világosan meglátszott rajta, hogy egyenes leszármazottja azoknak a klasszikus csodalényeknek, akik félig Quasimodok valának, félig Don Juanok. Akik kiültek a Tempe napfényes völgyében az erdészélre, elővették a nádsípót, amelynek fuvására a nagy Pán tanította őket. S a csalogató sipszóra a sás közül, a fák odvából és a hegyszakadékokból előjöttek a nimfák, az oreádok és a driádok és lenge táncot lejtettek a puha gyepen, — míg egyszerre a Faun közbük ugrott, derékon kapta a legszebb sikoitozó tündért és magával

hurcolta a habtestet a sűrűségbe. Mert hát mindig a legszebb tündérre fájt a foguk a kecskelábu kópéknak.

Nos, ez az eredet meglátszott az én faunom széles, vágyteli mosolyán; amíg a torzon ábrázatát még torzonabbá tette, ahogy az asztalnál ülő hölgyeknek udvarolt. Két pajkos, fiatal menyecske volt, két fővárosi kereskedő aranyhaju asszonykája, akiket a férjük csak vasárnaponként látogatott meg a kies üdülőhelyen s az őrizésüket Faun urra bízta. S én láttam, hogy Faun ur gyalázatosan vissza akar élni a beleje helyezett bizalommal: oly dühöcsapta nekik a szelet és úgy elárasztotta őket virággal és figyelme minden jelével.

Mikor aztán a gavallér ott hagyta őket: a két menyecske összedugta bájos fejecskéjét és úgy kacagott. Bizonyosan a szőrösfülü udvarlójukat nevelték. Szegény szerelmes, kacagott faun!

II.

De nemcsak a két aranyos, búbajos menyecskének udvarolt az én ismerősöm. Föltámadt benne Pán hadseregének vére, akármi-féle szoknya illata csapta meg. Beszédbe elegedett a kertészleányokkal, akik kora reggel a parkban gyomláltak; a parasztasszonyokkal, akikkel a mezőn találkozott; sőt rajtacsiptem, amikor a vendéglő konyhájának szolgálattéző tündereit kezdte ostromolni. Nem volt válogatós sem rangban, sem pedig az ábrázatokban. Egyszerűen élésre kívánta az egész világot;

a nőt kívánta, akár selyemben jár, akár kanavászban. De átkozott kevés szerencséje volt a hölgyek körül, úgy a villanyfényvel beüzüstözött sétányon, mint a konyhában. Minduntalan kikosarazták; minduntalan fölhangzott a nyomán az a csufondáros kacagás, amely bizonyára éles törként járta át a jámbor Faun szívét.

Nagy szerencséje volt neki, hogy már nem élt Hellasz szabad berkeiben, amikor nem sokat teketóriázott, hanem majom-karjaival ölbe kapta a fényes, fehér nimfát, aki a tündéri ringaringarójából magának kiszemelt. Hiába! a polgárosult világ az ő rideg szokásaival és szigorú törvényeivel szörnyű ellensége a boldogtalan faunoknak!

Egyszer egy könnyűvérű hölgyecske érkezett a nyaralóhelyre. Csöppet sem volt szép; határozottan savószínű volt a szeme és még határozottabban szeplős volt az arca. Valami kiérdemült tizenkettedrangu színpadí csillagoka lehetett, aki otthagya a kart, mert minden tehetség, minden szépség híján nem tudott ott karriért csinálni. Quasimodo ur nagy vadászatot rendezett a kicsikére. De még a savószemű szépséget is leütötte a kezéről egy pörge bajszu magánhivatalnok, kinek kedve szottyant a nem nagy fáradságba kerülő kalandra.

S láttam, hogy ez oly halálosan elkeverítette az én Faunomat, — aki egyébként mellettem lakott a szálló emeletén — hogy attól tartottam: másnap reggel rémes öngyilkosság híre fogja a csendes fürdői életet fölélénkíteni...

után ne csak a kamatok szolgálják a jótékony célokat, hanem maga a tőke is.

Ezzel azonban nem tekinthető a vagyion elveszettnek, ha mindjárt el is kopik az évek multával. Téves felfogás támasztja az említett aggályt, mely azonban érthető. Az a tudat, hogy a sok éven át egybegyűlt pénz egy napon majd nem lesz többé, tényleg nyugtalanító lehet. De ha jól megfontoljuk a dolgot, be kell látni, hogy az aggodalom hiábavaló volt. A takarékpénztárból, igaz, elvándorol a pénz, az évi jelentésekben nem lehet büszkélkedni nagy összegekkel, de igenis lehet nemes cselekedetekkel, fokozottabb eredményekkel. S végre is ez a fő.

Valamely jótékony intézménynek, legalább az oly irányúnak, mint amelyről szó van, az nem lehet célja, hogy tőkét gyűjtsön, hogy vagyona a takarékpénztárban heverjen. A szükség nem várhat, s a gyors segítségnek van igazi foganatja. Már pedig azzal nem segítünk senkin, ha évenként tudatjuk, hogy a szinlődők számára ennyi vagyonunk van, de ezt a vagyont csak mutatjuk és nem adjuk oda.

Ha ezzel az állásponttal szakít a szegény tanulókat segélyező egyesület, s a munkája mellé oda adja tőkéjét is az új cégbe, úgy azután tökéletes lesz az állapot, melyet a jótékonytáknak hozott.

(—)

Az ülések meghosszabbítása. Fővárosi tudósítónk táviratozza: Széll Káimán miniszterelnök tudvalevőleg még a múlt ülészak végén bejelentette a képviselőháznak, hogy a Ház tanácskozásainak rendje tekintetében előterjesztést fog tenni. Most arról értesülünk, hogy mindjárt a második ülészak megnyitása után a jövő évi expozé beterjesztése után Széll miniszterelnök érintkezésbe lép az ellenzéki pártok vezéreivel a tárgyan és aztán javaslatot tesz a Háznak a tárgyalások gyorsítása iránt. Igen valószínű, hogy a költségvetés tárgyalása alatt párhuzamos ülések lesznek: a déli és esti, vagy délutáni órákban. A cél első sorban az, hogy a jövőben indeműnyre ne legyen szükség és a költségvetés január elsejéig már szentesítve legyen. Van egy más terv is, amely

már régi vágya a kormányoknak és hogy az eddigi ülésrendet is megváltoztassák. Tudvalevő dolog, hogy évtizedes rend alapján délelőtti 10 től délutáni két óráig tartottak az ülések, tehát éppen abban az időben, amidőn nemcsak a minisztereknek, hanem minden képviselőnek, akit hivatása és megélhetése hivatalos órákhoz kötött, rendszerint nagy volt az elfoglaltsága és vagy a munkaköre szenvedett, vagy pedig képviselőházi funkcióját nem gyakorolhatta. Különösképen állott ez a miniszterekre, akik fontos dolgaikat halasztották el gyakran a képviselőház ülései miatt. Ezt a rendet óhajtják tehát megváltoztatni akként, hogy az ülések délután 1 vagy 2 órákor kezdődjenek. Lesz-e ebből a tervből valami, az hamarosan el fog dőlni, de aki ismeri a mi konzervatív hajlamainkat a megszokás tekintetében, az méltán kételkedhetik a terv sikerében.

A vámtarifa tárgyalások. A félhivatalos Bud. Tud.-nak táviratozzák Bécs-ből: A autonóm vámtarifa és az ezzel összefüggő kiegyezési kérdések dolgában ma délelőtt tíz órákor újra folytatták a köztanácskozást. A jelenlegi tárgyalások eddigi eredményeiről nyilvánosságra hozott részletek, mint mértékadó helyen mondják: teljesen alaptalan találgatások, mint a hogy nem is lehetnek mások, a mennyiben mindazok, a kik a tanácskozásban résztvesznek, a legkínosabban ügyelnek arra, hogy a tárgyalások lefolyására és eredményére nézve elvileg követendő titoktartás kötelességét meg ne szegjék; a minisztereken s a szakelőadókon kívül pedig ily közléseknek megbízható forrása nem lehet.

„Régi magyar énekek.”

Írta: Kara Győző.

Fadrusz önkénytelenül életre keltett egy a maga idején halva született irodalmi dolgot, a Somogyi Antal „Régi magyar énekek” ügyét. Az ügy lényege tegnap óta Szily Kálmán cikke után szélesebb körökben ismeretessé lett, ám tisztázva még nincsen. A nyár folyamán szerencsés voltam Szilyvel, a Tudományos Akadémia tudós titkárával ez ügyről hosszabban beszélgetni s az ő felszólítására már hónapok óta foglalkozom e kérdéssel. Fábrián Gábor kézirat hagyományából lemásoltam Somogyi Antalnak vagy hatvan levelét, melyeknek leg-

nagyobb részében a Régi énekek ügyét is tárgyalja.

Hogy az énekek tényleg apokriphek, abban semmi kétség. Toldy Ferenc az első pillanatra tisztában volt az ügynek e kérdésével. 1893-ban magam közlöttem azt a levelét, melyben erről Fábriának is ír s melyben ezeket mondja: „Én — kire tán leginkább tartozik a dolog — meglapulok, mintha a világon sem volnék, csak hogy ne kérdezzon senki, mert szeretetből nem akarok csak privatim sem szólni.”

De ugylátszik Toldy mégis szólt, mert Somogyi egyik levelében heves kifakadást olvasok ez ügygyel kapcsolatban Toldy ellen. Maga Somogyi erősen küzdött az Énekek hiteles volta mellett s elragadtatással ír róluk. „Három dala is a gyűjteménynek többet ér mai három nevesebb költőnk költeményeinél” írja egyik levelében s szentül meg volt győződve, hogy maga Fábrián is valódiaknak tartja őket. Fábrián legalább úgy mutatta Somogyival szemben, mert a jószágos öreg ur nem akarta barátját megbántani; ám hogy másképp volt meggyőződve, arról tanuságot tehetnek fia. Én ez ügyben eddig még csak Fábrián Lajos ural beszélgettem s az ő véleménye az, hogy Somogyit mások tévesztették meg s hogy az énekeket nem ő írta, hanem tényleg készen kapta kézhez. Én a magam részéről az énekek kérdésének chronologikus történetét szándékozom megállapítani s csak akkor remélek határozott feleletet adhatni arra a kérdésre, vajjon Somogyi „bona” avagy „mala fide” járt-e el. Megnehezíti a kutatást az s körülmény, hogy Somogyinak néha két ivre is terjedő levelei mind kelet nélkül valók s így bajos ezek alapján az ügy egymás utánjának megállapítása, mit csak a levelekben érintett politikai mozzanatok segítségével lehet elvégezni. Maga Somogyi ugyanis benső baráti összeköttetésben állott a 60-as és 70-es évek politikai vezérférfiaival s nem egyszer vett részt a legkényesebb érdekű értekezleten, melyeknek megállapodásairól rendszeresen értesítette barátját Fábriánt.

Maga a könyv már csak az irodalmi ritkaságok és mondjuk ki — furcsaságok közé tartozik. Drága pénzen sem kapható helyile példány, s azért azt hiszem, nem lesz minden ér-

III.

Másnap reggel a szálló irójában azt hallottam, hogy megérkezett Faun ur felesége.

Faun ur felesége! Roppant kíváncsi voltam erre az asszonyra. Vajjon micsoda Isten-teremtése lehet az, aki megesküdött az oltárnál, hogy egész életében híven fogja szeretni Quasimodo urat? Mert Faun urnak egy kis puposka is domborult a hátán s ezért Quasimodónak is éppen úgy lehetett nevezni, mint faunnak. Megvoltam róla győződve, hogy nem olyan hölgy lesz, akit valami modern mester modelül használna a tavasz tündérének képéhez. A szőrösfüllű férj asszonyának bizonyosan egy kis bajuszka is pelyhedzik az eper ajkai fölött.

Ebédnél ültem, mikor Faun ur megjelent az étteremben a feleségével.

Meglepetésemben letettem a kanalat s nem tudtam tovább enni.

Gyönyörű asszony volt. A megtestestült vérpiros, aranyos élet. Akármelyik művész lefesthette volna róla a sugárzó nyár nemtőjét, amint végighalad szépsége tündöklő pompájában a mezőn, kalásztérlelő mosolyt hintve szerteszét.

IV.

— Öreg-em, — koccintottam oda a poharamat a Faun ur poharához — tudod-e hogy te voltaképpen nagy gazember vagy? Láttam, mit viszel véghez. Láttam, hogy minap végképp elkészerített, amikor kiűtöttek a nyeregből anélkül a kis szeplős pulykatojánál. Tiéd a világ

legszebb asszonya, — s te olyanokra vadászol, akiket egy napon sem lehet együtt emlegetni a feleségeddel?

Faun ural ugyan jó barátságban voltam már akkor. Odahívott az asztalukhoz is és én gyönyörködtem az asszony szelid kedvességében. A menyecske kissé a fejét fájlalta s aludni tért; mi pedig ott maradtunk egy kis poharázásra. S bizony már éjfél is elmúlt s ránk szakadtak azok az órák, amikor a bor föloldja a nyelveket és föltárja a szíveket.

S az én számon kiszaladt e mondás:

— Igazán olyan vagy, mint egy tehetetlen faun!

Barátom letette félig felhajtott poharát. Rárcos arcára szomorúság ült. És nagyot sóhajtván felelt:

— Igazad van. Olyan vagyok mint egy faun. Már fiatalkoromban éreztem ennek az átkát, amikor a tükrömből ez a mitológiabeli pofa vigyorgott felém. Fiatal koromban, amikor kalandokra kezdett hajtani a vérem. De ha nem mondta volna ezt nekem a tükröm: olvashattam volna a lányok, asszonyok visszadöbbenő szemében, akiknek udvarolni kezdtem. Irigykedve lesújtva, kétségbeesve tapasztaltam, milyen szerencséje van egy deli bakagyerekeknek! Nekem egyetlen valamire való légyottom sem akad. Én csak a szerelemnek abban a szeméjében gázolhattam, amit pénzen lehet megvenni. Mert faun vagyok.

Az étterembe hűvös szél áradt az alvó hegyek öléből és kezdte elotlogatni az asztalok üvegauráiban lobogó gyertyákat. Oda-

koccintottam poharamat a barátom poharához mint egy vigasztalóan. Nem ivott, hanem folytatta:

— De én nemcsak ebben e szeméjében akartam gázolni! Nemcsak a fizetett csókok hazug mézét akartam élvezni. A tisztaságra, az ártatlanságra vágytam! Akkor eszembe jutott, — hogy megházasodom. S egyszerre csodás átváltozás ment végbe körülöttem. A szépségben, a tisztaságban valósággal dúsulódhattam. Pedig hát nem vagyok dús gazdag ember — éppen, hogy van mit aprítanom a tejbe. De olyan olcsó a szép, az ártatlan leány, hogy még Quasimodónak is jut, ha az főkötővel, egy kis tisztességes kenyérrel kínálja. Én is kaptam feleségül egy gyönyörű szép teremtetést, — s hozzám adtak volna még más hasonlót, akár tized is. Ám én nem tudtam agyamból kiverni azt a rettenetes gondolatot, hogy ez a leány — nem szerelemből lett a feleségem. Egyszerűen hozzám jött, — hogy eltartsam. Hogy biztosítsa a jövődjét. Nem tudok szabadulni a lidércnyomástól, hogy én, a Quasimodó, a házasságot élvezhetem ugyan, de a szerelmet soha!

A pincérek már félreismerhetlen pillantásokat vetettek reánk. Jónak láttuk távozni. Faun ur most kihörpintette a maradék borát és föllállott. Kissé dühöngött.

— Gyönyörű asszony a feleségem, — mondta. — Szeretem is. De azért megsem lehetek boldog, amíg nem lesz valaki a szeretőm. Akármilyen! De a szeretőm legyen.

dek nélkül, ha e lap olvasóközönségének az egyszerre aktuális lett énekek egyikét bemutatnom, hogy még a magyar nyelvészetben teljesen járatlan is meggyőződjék Somogyinak — Toldy szavaival élve — „plump gyártásáról.” A hetvenkilenc ének közül azt közlöm, mely ránk nézve még lokális érdekekkel is bír s azért ime az ének:

Vak Béla királról.

Haj! haj! Vak vagyok szól király jómüvelhetetlen
Szól királyné: nemesen világ királ elméjében.
Keljen királ; busulatának égjen szövevények.
Hogyki fényessége mellett ő utát lelheti.
Hátis ergetem karomat kiszántan
Dütül — világlatos szánott tapogatásában
Hadd leljen markoljon kardot, séréből kelő képen,
Mind ellensége féztül halálba reddegjen
Blóveket ottan gyűlti Arad mezejére.
Szél királyné: mi de nem mindenek nektek ép
mind ize?

Csek vezérlő felek vak. Ki e selet oka,
Mi nem nyelte el ne nyelje halálnak roh toroka?
Re vitézi nép bűvekre; tagolja tü és tén;
Zöld gyöp verhenyöl vérektül; hollók varjak
gyülvén

Tépik tagikat, fürdenek, jeleslő bűveknél
Otött véreben. Gyülvén el szé haza térnek.
Hegedős éneki vala, Ugyehöt iszomva
Mind hogy hallá, Szent fézzel néz korouára.
Van eredenet jochóknak megjámborlatára
Tudván vez éri, ha ki bűvön ro kiráira.

A belga királyné temetése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 26.

A királyi anyát, a kinek koporsója mellett a gögös apa leányát kiharancsolta, egyszerű, csöndes temetéssel helyezték végső nyugvójára. Egy magyar asszony, a ki Spaaban időzik, ezeket írja a temetés körülményeiről:

A halálhír hihetetlen gyorsasággal terjedt el Spaaban. A színházi előadás és koncert megszűnt. Az ünnepiesen öltözött közönség lesújtva tömegesen sietett az elhunyt királyné villája felé. Itt minden sötét volt, mert a lámpásokat mindjárt a halál bekövetkeztekor — 7 óra 35 perckor — eloltották és kilenc órákor már a város összes gázlángjai gyászfátyollal voltak bevonva.

Klementina hercegnő hajnali félháromkor érkezett meg. Mély gyászbán volt és nagyon lesújtottnak látszott. Delőtt Lónyay grófné is megérkezett. Azonnal a Mária Henriette villába hajtatott, de — és ez általános feltűnést keltett — egy a villához közel eső szállodában vett lakást. A két hercegnő a nap nagyrészt imádkozva töltötte a ravatal mellett. Ezt az ő utasításuk szerint állították föl. A királyné fehér pongyolában, melléu feszülettel feküdt. A beérkezett csokrokat, koszorukat a két hercegnő rendezte és helyezte el a ravatalon.

Vasárnap délután négy órákor érkezett meg a király. Azért ilyen későn, mert nem kaphatott különvonatot. Husz perccel később zártkocsi gördült ki a kapun. Ki ül benne? — találgatta a tömeg, amely a villa környékét ellepte. Csak később tudódott ki, hogy Lónyay grófné volt, akit a király semmi szin alatt nem volt hajlandó fogadni. Egy órával később a Bellevue-szálló kocsija Lónyay grófné podgyászát kiszállította a vonathoz, ő pedig magánfogaton ment ki. Mikor a vonat indulóban volt a nyitott ablakhoz állott és fátyolát visszahajtva, mondta a perronon levő hölgyeknek: „Merci, mes chères Compatriotes!”

A király érthetetlen szigora nagyon kedvezőtlen benyomást tett és a spaai hölgyek imponans módon adtak volna kifejezést Stefá-

nia hercegnő iránt való hódolatuknak, ha elutazása nem ilyen hirtelen történik. A királyi család vizsgálja a népet mélyen bántja.

A mai temetésen a király nagyon megtörtnek látszott. Fáradtan támaszkodott adjutánsa karjára. De azért az elég hosszú utat a villától a templomig, és a templomtól a vonatig gyalog tette meg.

Az elhunyt királyné kívánsága szerint a temetés Spaaban nagyon egyszerű volt.

De a szivből jövő gyász annál imponansabb volt. Az egész város mély gyászt öltött. Az utcákat és tereket gyászoló tömeg lepte el. Péntek este óta ma délutánig folyton kongtak a harangok és a gyással bevont gázlángok nem aludtak ki...

Megható volt a királyné utolsó távozása kedvenc nyaralóhelyéről, hol életének utolsó éveit is töltötte bus remeteségben. A talpig feketébe vont indóház előtt áll az udvari vonat: közepén az ezüsttel himzett fekete draperiás kocsi, hova a koszoruk százait már előre elhelyezték. Tompa ágyudübölgés, dobpergés és bus zenehangok jelzik a menet közeledtét.

Legelőször a király és Klementina hercegnő közelednek; utánok jön Albert trónörökös és azután az udvarhölgyek, miniszterek és más udvari méltóságok. A hercegnő szemei nagyon ki vannak sirva.

— Hogyne! hisz nemcsak a halottat, hanem az élőket is siratja! — mondja egy spaai uriaszony.

A hercegnő után a király Albert herceget engedte fel előbb és csak azután foglalt maga is helyet a szalonkocsiban. Az egyszerű sárga tölgykoporsót tizenhárom udvari lakáj emelte az előre elkészített ravatalra, mely körül két pap és négy apáca térdelt.

Holnap lesz egy hónapja, hogy a király, házasságuknak negyvenkilencedik évfordulójára szép csokrot hozott a királynénak, ki — hír szerint — nem akarta fogadni, és a király alig egy negyedórai tartózkodás után visszatért, amint jött: automobiljában, melyet szenvedélyllyel kezel.

Nem messze Spaától, Theux ben vagy egy kolostor, hol egy magyar születésű barát is van. A királyné, kiről még kicsi gyermekek is azt mondják: „elle est hongroise” mindvégig magyar nő maradt, és ezt a barátot gyakran elhívatta betegsége alatt. Saját kívánságára ez a barát szentelte be a koporsóban is.

TÁVIRATOK.

Transzvál rendezése.

London, szept. 26. A Reuter-ügynökség jelenti Pretóriából 24-iki kelettel: A kormány elvállalta a felelősséget a volt dél-afrikai köztársasági árvabiztosánál letett gyámpénzekért. Az árvák tőkét és a kamatokat az esedékeség után kifizetik. Az az összeg, a melyet a volt árvabiztos kezelt, körülbelül 280,000 font sterling, a melyből csak 80,000 font van a törvénynek megfelelően elhelyezve. A többit lefoglalták a volt kormány hivatalnokai, a mikor az országból menekültek.

Pretória, szept. 26. Milner kormányzó egy küldöttségnek, a mely a transzváli adókérdésről és a hadiköltségekből Transzválra eső összeg nagyságáról akart vele beszélni, azt válaszolta, hogy nézete szerint a beszélgetésnek nem igen volna eredménye, mert nincsenek információi, a melyek e kérdések megbeszélésének alapjául szolgálhatnának. A birodalmi kormány szándékait nem ismeri, de a kormány szívesen fogja meghallgatni egyes testületek képviselőinek véleményét ezekben az ügyekben, csak hogy nem szabad kősa hírekkel és fölületes találgatásokkal foglalkozniok. Az ilyen véleményeket különben jobb írásban közölni.

Németország a pángermanok mellett.

(Hangok Korn kiutasításáról.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 26.

A pángerman agitátorok kiutasítását Németországban nem hagyják szó nélkül. Mint egy sürgöny jelenti, berlini lapok és hangon irnak Magyarországra, a bíróságok és a kormány ellen, a miért az agitátorokat elítélték. Azzal fenyegetőznek, hogy Magyarország elveszti a szinpátiát, melylyel Németországban irányában viseltetnek.

Hogy Németországban mit tennének azzal a magyar emberrel, a ki a Temesvárról kiutasított Kramer Alvin, vagy a Nagykikindáról a napokban kitiltott Korn Artur módjára izgatnának a németek ellen, az nem jut eszükbe a köpköző lapoknak.

Hogy mennyire megérdemelte Korn Artur a kiutasítást, azt bőven megmondja Wachtl Leó nagykikindai főkapitánynak határozatát kísérő indoklása, mely szó szerint így hangzik:

Köztudomásu, hogy a németajku lakosság vidékünkön hosszú ittlétének ideje alatt a magyar törvények oltalma alatt állandóan nem csak békés egyetértésben élt a más nemzeti és felekezeti polgártársakkal, hanem különösen a magyar állameszme iránti ragaszkodásának és a haza iránti hűségének mindenkor kétségtelen tanujelét is szolgáltatta.

Tény továbbá az is, hogy ennek folyamánaképen politikai és polgári jogai teljes élvezetében ugy anyagilag, mint kulturális tekintetben is gyarapodott és mindenkor jólétnek örvendett.

A 30 esztendő óta itt működő német sajtó által hazafias előhaladásában soha meg nem zavartatott, míg nem a legközelebbi múlt évben a Grosskikindaer Zeitung szerkesztését Korn Arthur vette át.

A nevezett hírlapiról működésének első pillanatától fogva mind a mai napig cikkeivel a magyar állameszme ellen izgatott és a németajku polgárokat hazafias érzelmeikben megingatni törekedett; lapjában és magánértekezésében mindent, ami magyar, nevetségessé tenni és a németeket mindentől, ami magyar, elidegeníteni és különösen arra birni igyekezett, hogy a gyermekeiket a magyar nyelvre ne tanítsák.

Kihívó hangon írt cikkei és magaviselete a hazafias lakosság körében folytonosan fokozódó izgalmat és elkeseredést okoztak, melyek nem ritkán a város békéjét megzavaró tüntetéseken és botrányokban nyilvánultak meg.

Korn Arturt a fent jelzett működésével immár többszörösen tul is lépte a büntető törvények korlátait, amennyiben a szegedi esküdt-bíróság által 1902 évi június 17 én a btk. 172. § a második bekezdése alá eső magyar nemzet elleni izgatás miatt 6 hónapi államfogházra és 200 korona pénzbüntetésre, 1902. évi szeptember hó 16 án ugyanezen vétségért szintén 6 hónapi államfogházra és 200 korona pénzbüntetésre ítéltetett.

Enek dacára azonban nevezett tovább is izgat és ezáltal nemcsak a város lakosságának nyugalmát, hanem az állam érdekeit és a közrendet is nagy mérvben veszélyezteti.

Ezt a határozatot a főkapitány azonnal tudomására hozta a királyi ügyészségnek. Innen azután ment vissza a távirati válasz, hogy kísérik Korn minden lépését figyelemmel. Korn azonban megszimatotha, hogy küszöbön áll a kiutasítása és gondja volt rá, hogy a kézbesítés ne történhessék meg, kütönbén 48 óra mulva véget ér kikindai dicsősége.

Ezért, bár keresték tegnap előtt késő estig, nem találtak rá. Tegnap reggel sem tudták neki kézbesíteni a végzést, hanem kiszögezték a lakása ajtajára.

A határozat teljes szövege ugyancsak tegnap érkezett meg Szegedre, mire a királyi ügyészség sürgős indítványt nyújtott be a törvényshékhöz az iránt, vajjon nem tart-e célszerűnek külön intézkedéseket Korn ügyében?

A törvényszék ad hoc tanácsa Hevesy Kálmán elnöklete alatt tegnap délután foglalkozott az indítvánnyal és egyelőre elállott az intézkedések megtételétől, minthogy Korn ügye csak vétség és nem büntetés, azonkívül ez ideig egy büntetése sem emelkedett jogerőre.

A zenekedvelők közgyűlése.

(A tisztikar újjáalakítása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 26.

Az aradi zenekedvelők egyesülete, városunk zenei életének ezen szép multu, és még egyre letterős intézménye ma számolt be egy esztendő eredményével, s szervezkedett a jövőre. Ma délután tartotta meg ez évi közgyűlését, melyen *Institóris* Kálmán polgármester elnököl. A közgyűlésnek legfőbb tárgya a tisztuítás volt, mely igen szerencsésnek mondható az által, hogy a vezetőség élére a zenei élet oly kiváló férfja került, mint *Institóris* Kálmán.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

A megnyitó után *Gebhart* István terjesztette elő a számvizsgáló bizottság jelentését, melyet a közgyűlés egyhangulag tudomásul vett.

Az elnöki jelentések során, vette tudomásul a közgyűlés, hogy az egyesület két buzgó tisztviselője: *Scherhag* Ernő pénztáros és *Kresz* Ferenc ellenőr tisztükről évközben lemondtak. A pénztárosi teendőket *Réthy* Viktor az ellenőrit *Gebhart* István vállalták el ideiglenesen.

Az alapszabályok módosítása — mint az elnök jelentette — folyamatban van. A kiküldött bizottság megkezdte munkáját, de még nem jutott a befejezéshez.

Ezután a tisztikar és választmány újjáalakítása következett. A választások hatálya három évre szól. A szavazásnak, mely titkos volt, eredménye a következő:

Egyhangulag elnökké választott *Institóris* Kálmán, alelnökké: *Simay* István, igazgatóvá: *Krispin* József, ügyészszé: *Priegl* István dr., titkárrá: *Vannay* János dr., helyettes titkárrá: *Kopp* János, pénztárossá: *Réthy* Viktor, ellenőrré: *Gebhart* István.

Választmányi tagok lettek: *Dáni* János, *Darvas* Lajos, *Edvi-Ilés* László, *Geisz* Sándor, *Kovács* Vince, *Kertay* Ede, *Leopold* Zsigmond, *Marosy* Miklós, *Mandl* Vilmos dr., *Maresch* Gyula, *Neuman* Dániel, *Perger* János dr., *Ring* Lajos, *Sarlot* Domokos, *Szabados* Árpád, *Vajda* Lajos dr., *Vas* Sándor dr., *Vertán* Oszkár, *Winter* Adolf.

A választmányi tagok számát tizenhatról huszra emelték.

A közgyűlésen *Institóris* Kálmán polgármester elnöklete alatt jelen voltak:

Dáni János, *Darvas* Lajos, *Gebhart* István, *Joó* Béla, *Kertay* Ede, *Krispin* József, *Morvay* Miklós, *Maresch* Gyula, *Neuman* Sámuel, *Priegl* István, *Réthy* Viktor, *Robitsek* Samu, *Simay* István, *Varjassy* Lajos, *Vannay* Gyula, *Vertán* Oszkár, *Veisz* Sándor, *Virágh* Lajos, *Zikó* János.

SPORT.

+ Az aradi versenyegylet igazgató választmánya f. hó 28-án vasárnap d. e. 10 órakor az Arad csanádi gazdasági takarékpénztár igazgatósági termében ülést tart, melyre a választmányi tagokat ezuton is meghívja. Az elnök megbízásából: *Persa* Péter, e. titkár. *Tárgyszorozat*: 1. Egy „*Drag hunt steeple-chase*”-nak (kopó-falka vadász-verseny) pótlólag programba leendő felvétele és az erre vonatkozó föltételek megállapítása. 2. Helyárak meghatározása. 3. Folyó ügyek.

+ Meghívás. A *Meteor* aradi kerékpárklub elnöksége tisztelettel felkéri a bajnoki verseny rendezőségét, hogy a ma este 8 és fél órakor tartandó értekezleten megjelenni sziveskedjék.

Szabálytalanságok a köz-szállításoknál.

(Aradi kereskedők panaszai.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 26.

A megyei közkórház gyógyszer-számláinak egy névtelen följelentés folytán kipattant ügye fölszínre hozza azokat a panaszokat, amelyeket az aradi kereskedők között az egyes köz-szállításoknál előfordult méltánytalanságok dolgában rég hangoztatnak.

Ezek a panaszok azt mutatják, hogy ma a közszállítások még mindig nem történnek oly módszer mellett, a melynél a szabad verseny érvényesülhetne, s a melynél a közérdek kellőképpen meg lenne óva.

Az alábbiakban két jellemző példát említtünk fel a panaszok halmazából.

Az egyik ép a megyei kórházat illeti. Nehány hete tartották meg a közkórháznál a ruhaneműekre az árlejtést. Ez az árlejtés azonban egyáltalán nem lett meghirdetve, hanem a közkórház vezetősége egyes kereskedőket, azt, a kiket neki tetszett, fölszólított az ajánlattételre.

Ez az egyik része a dolognak. A másik az, hogy az árlejtésnél egyáltalán nem volt alap, a mely szerint az ajánlatok igazodtak volna. Nem volt — a mi első kelléke minden árlejtésnek, — semmiféle minta megállapítva, sőt a minőség se. A kereskedőnek kellett találomra valami szöveget, vászont stb. ajánlania, abban bízva, hogy talán véletlenül megnyeri a bizottság tetszését. Holott, ha a minta előre meg van állapítva, a kereskedő ennek alapján arra a cikkre nézve a gyárostól esetleg árengedést eszközölhet ki s olcsóbb ajánlattal léphet föl.

A harmadik végül az, hogy a bizottságban egyáltalán nem volt szakember. Ep ez a reszort követeli meg a legfinomabb szakértéket, és a bizottságban senki sem volt, a kit joggal lehetett volna hozzáillőnek nevezni.

Igy volt mind ez nemcsak a mostani árlejtésnél, hanem a megyei közkórház régebbi szállításainál. Ezáltal nemcsak a szabad verseny szenved sérelmet, hanem magának a közkórháznak érdeke is, sokszor pedig a magyar ipar is. Például a megyei közkórház ruhaszállításainál az idén volt először kikötve, hogy a szállítandó cikkek lehetőleg magyar gyártásúak legyenek. Az előbbi években, épp azért, mert az árlejtések a nyilvánosság kizárásával történtek, csaknem mindent rumburgi gyártmányból szereztek be.

A másik panasz a város közszállításainak egy részét illeti, ahol szintén nem részesül figyelemben a fönti érdek.

A város gazdasági széke június 7-én árlejtést tartott a szegények házában elhelyezett egyének ruhaszükségletére. Itt megese, hogy egy aradi kereskedő néhány nappal azelőtt a város kamarási hivatalába ment, hogy a mintákat megtekintse. Amint ezeket kérte, *Hallósy* László segédtsit, mint helyettes kamarás, akit azóta, mint ismeretes, erkölcsi botránya miatt fölfüggesztettek állásától, azt mondja neki:

— Sohase pályázzék; akármennyivel olcsóbb ajánlatot tesz is, csak a régi szállító kapja meg a líferálást.

Az illető kereskedő ezen információ hatása alatt nem is pályázott. Megengedjük, sőt föltétlenül meg vagyunk győződve, hogy *Hallósy* az illetékes személyek tudta nélkül mondta ezt; de mindenesetre gondoskodni kellett volna róla, hogy a tisztviselők az ajánlkozni szándékozó kereskedőket vagy iparosokat egyáltalán ne befolyásolják.

Ezt az árlejtést megtartották, s a licitáció

olyan vehemens volt, hogy a végén a régi szállító, a ki a szállítást újra megkapta, maga kijelentette, hogy az árak annyira lenyomattak, hogy ő most veszteséggel kénytelen a kikötött ruhaneműket szállítani.

Ez, a jelenvolt szakemberek állítása szerint, tény is. Azonban a városnak egyáltalán nem érdeke, hogy kereskedők veszteséggel líferáljanak árut. Mert ha itt a régi szállító ambícióból rá is fizet az árukra, csakhogy az évek hosszú során át folytatott szállítást megtarthassa, — máskor megeshetnék, hogy a szállító a minőségen hozná be, a mit az áron vesztett.

Es ez annyival könnyebben megeshetnék, mert — és ez is lényeges része a sérelmeknek, — az egész gazdasági székben senki sincsen, a ki ruha- és fehéreneműekben olyan szakértő lenne, a kinek a véleménye az ilyen szállítások átvételénél megnyugtató lenne.

Az utóbbi bajon úgy kellene segíteni, hogy a szóbeli árlejtés helyett, a zárt írásbeli ajánlatokkal való pályázatot tartanák. Azokban ugyanis mindenki a lehető legolcsóbb árat szabná meg, s a bizottságnak módjában lenne azok között, kellő szakértelem meghallgatása után úgy dönteni, hogy se az ajánlkozók, se a város érdeke ne szenvedjen általa.

Gyilkossággal vádolt földbirtokos.

(Megölt fiatal leány.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 26.

A krassószörénymegyei *Lunkavicza* községből borzalmas, titokzatos háttérű gyilkosság részleteit jelentik:

A mult hét elején eltűnt a falu legszebb leánya, *Maritesku* Róza. A leány reggel kiment a falu közelében levő szántóföldjükre, hogy onnan burgonyát és répát hozzon és azóta nem tért vissza. Özvegy édes anyja este már az egész falut föllármázta, hogy hová lett a leánya. Rózát szerette az egész falu, különösen a legények bomlottak a szép leányért s éjszakára talpon volt az egész falu, hogy keresse az eltűnt leányt.

Hajnalban aztán megtalálták *Maritesku* Rózát — holtan. A falu végén egy dűledező, elhagyott ház van, melyben már esztendő óta nem lakik senki. Itt találták meg a leányt — az egyik gerendára felakasztva. A körorvos megvizsgálta a holttestet s nyomban konstata, hogy *Maritesku* Róza kéjgyilkosságnak lett áldozata.

A borzalmas bűn nyilván úgy történt, hogy a gyilkos áldozatát becsalta az elhagyott házba, ott megbecstelenítette, aztán megölte. A leány testén hét borzasztó késszurás tátongott, ami azt bizonyítja, hogy a gyilkos késsel végzett áldozatával s a holttestet, csak aztán akasztotta fel.

Pénteken érkezett ki *Lunkavicára* a lugosi járásbírószág vizsgálóbírája is, aki széles körben folytatja a nyomozást. A tettes még nem került meg, de már nyomon van a vizsgálat s minden órában szenzációs letartóztatás várható.

A kéjgyilkosság elkövetésével egy környékbeli földbirtokost gyanusítanak. Több tanu egybehangzóan vallotta a vizsgálóbíró előtt, hogy az a földbirtokos, aki egyébként vagyonos, tekintélyes ember, nős és több gyermek atya, már több ízben izent a leánynak, hogy látogassa meg. Az üzenetet egy *Stipa* Dorka nevű kártyavető cigányasszony közvetítette, a kit *Maritesku* Róza anyja néhány hét előtt sörével vert ki a házból.

Van tanu arra is, hogy a gyilkosság reggelén látták az illető földbirtokost a falu hatá-

rában. Fegyver volt az oldalán. Az egyik tanu meg is kérdezte tőle, hogy mit keres a vadászfegyverével a lunkaviciai határban, melynek vadászati jogát más bírja bérben? A földbirtokos erre azt válaszolta, hogy 600 forint van a zsebében s mert oláh cigányok tartózkodnak a határban, óvatosság szempontjából hordja magánál a fegyvert.

A gyanúsított földbirtokos ennek ellenében két tanuval igazolja, hogy az egész napon át hol járt, mit csinált, s hogy a leányt még csak nem is láthatta.

Stipu Dorkát, a kire a vizsgálat folyamán angyalcsinálás bizonyult, *letartóztatták*. Az aszszony tagadja, hogy valami része lett volna Mariteszku Róza meggyilkolásában, de bizonyítékul szolgál ellene, öt huszkoronás arany, melyet az asztalfiókjában találtak. Ennyi pénze egyszerre még soha nem volt a leánynak, a ki a gyilkosságot megelőző napon panaszkodott, hogy egy hét óta nem eszik mást, csak gyümölcsféléket, mert egy fillérnyi pénze sincs.

Hogy hol vette az aranyakat, Stipu Dorka erre nézve nem tudott felvilágosítást adni, össze-vissza hazudott mindenfélét s ellentmondásokba keveredett.

Azt hiszi az egész falu, hogy Mariteszku Rózát az ölte meg, aki Stipu Dorkának az aranyakat adta, amiért az áldozatot a fenevad háljába csalta.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Kereskedők Köre választmánya e hó 27-én, szombaton este 9 órakor saját helyiségében rendes ülést tart, a melyre a választmány tagjait ez uton is meghívja *Tedeschi* Viktor, elnök.

A két Balogh Zoltán.

(A mikalakai jegyző esete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 26.

Mulatságos tévedés révén került ma a pestvidéki törvényszék elé *Balogh Zoltán mikalakai* községi jegyző. Idézést kapott a pestvidéki törvényszék elé, valami párbaj-ügy miatt. Mikor a tárgyalást megtartották, akkor derült ki, hogy tulajdonképen nem neki szolt az idézés, hanem egy másik *Balogh Zoltánnak*.

Az érdekes tárgyaláson, a mint fővárosi tudósítónk írja, *Rónay* kir. ítélőtáblai bíró elnökölt, s a tárgyalás elején ismertette a párbaj-ügyet, amelyet ez évi január 29-én *Balogh Zoltán* ráckevei segédjegyző *vivott Boros Béla* ráckevei adótisztval. A párbaj oka összeszóvalkozás volt s a megvívott páros harcban mind a két fél megsebesült.

Az ügyesség a viaskodó feleket párviadal vétségéért helyezte vád alá. A mai tárgyaláson *Balogh Zoltán* segédjegyző, aki időközben eltávozott *Ráckevéről*, nem jelent meg. Azonban megjelent a tárgyaláson *Balogh Zoltán mikalakai* községi jegyző vádlott gyanánt. A felek neveinek felolvasása után *Balogh Zoltán* jegyző felszólalt:

— Nagyságos elnök ur, én ezt az urat — rámutatva *Boros Bélára* — sohasem láttam s vele párbajt sohasem vívtam. Az én ellenfelem más volt! . . .

— Ön *Balogh Zoltán* jegyző!

— Igen.

— Volt ön *Ráckevén*?

— Sohasem voltam.

Ügyész: Hát hogyan került ide?

— Idézésre jelentem meg.

Elnök konstata, hogy *Balogh Zoltán* szabályszerű idézésre jelent meg.

Ügyész: Ön az előbb említette, hogy nem ez az az ur, akivel ön párbajozott, e szerint önnök is volt párbaja?

— Igen, két évvel ezelőtt . . .

Elnök: Figyelmeztetem, hogy nem tartozik önmagát vádolni. Itt a *Boros Bélával* vívott párbajügyről van szó, ezt pedig — ugylátszik — nem ön vívta, hanem egy másik *Balogh Zoltán*.

A tévedést aztán az egyik beidézett párbajsegéd magyarázta meg. A törvényszék idézését elküldötték *Mikalaka* községbe azon híszemben, hogy *Balogh Zoltán* jegyző azonos azzal a *Balogh Zoltán* volt községi segédjegyzővel, aki *Ráckevén* párbajozott. A mikalakai jegyző ezt az idézést elfogadta, mert két évvel ezelőtt neki is volt párbaja s azt hitte, hogy a törvényszék most azért akarja őt felelősségre vonni.

Rónay elnök a tévedés konstata, utána a tárgyalást elnapolta s a meg nem jelent *Balogh Zoltánt* újból megidézik egy újabb tárgyalásra.

Az olasz borvámot megállapították.

(A bécsi miniszteri tanácskozások.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 26.

A mialatt az Aradhegyalja szőlőbirtokosai a Gyorokon tartott nagygyűlés határozatából küldöttséget készülnék meneszteni a kormányhoz az olasz borvám-klauszula eltörléseért, a Bécsben folyó közös miniszteri tanácskozásokon már megállapították az olasz bor új vámját.

Az új vámtétel aligha fogja kielégíteni az érdekelt köröket s az aradhegyaljai mozgalom embereit, bár a multhoz képest valamelyes haladást jelent.

A mai vámtarifa-tárgyalásokról a következő táviratokat vesszük.

Bécs, szeptember 26.

A közös miniszteri tanácskozások délután fél egyig tartottak; délután négy órakor a miniszterek innét összeültek és estig tanácskoztak, megállapodva abban, hogy a holnapot is a tanácskozásnak szentelik. Tekintettel a nagy anyagra, valószínű, hogy az egész tarifa-tervezet végleges megállapítása érdekében még egy összejövetelre lesz szükség. *Széchenyi* Gyula gróf — a király személye körüli miniszter ma a Bécsben időző magyar miniszterek tiszteletére ebédet adott.

Bécs, szeptember 26.

A miniszteri tanácskozások ma jobb eredménnyel végződtek, mint tegnap. Az összes tudósítások megegyeznek abban, hogy a tanácskozások során a két kormány egy jó lépéssel közelebb jutott a végleges megegyezéshez; ez valószínűleg a legközelebb Budapesten tartandó tanácskozás fog bekövetkezni.

A mai tanácskozások során igen fontos kérdések fölött határoztak, a többek között a borvám kérdésében is.

A két kormány a borvámot husz arany forintban állapította meg. Olaszországnak egy határozott kontingensre nézve alacsonyabb vámot állapítottak meg, ez a kontingens azonban oly csekély, hogy csupán a határforgalom lebonyolítására fog szolgálni. Azonban ennek a kontingensnek a vámjai is nagyobb lesz a mai, három arany forintot kitevő vámnál.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

* *Barna Izsó* új operettje. A Népszínház fényes kiállításal hozza színre *Faragó Jenő* és *Barna Izsó* regényes nagy operettjét: *Casanová-t*. Új díszletek készülnek a darabhoz, amelynek előjátéka a pokolban, első felvonása Velencében, a második Versaillesben, XV. Lajos udvarában, a harmadik pedig egy svájci kolostorban játszik. A színház szabóműhelyeiben száznál több új kosztüm és tolett készül az új darabhoz, melynek bemutatóját október második hetére tervezik.

* *Mátyás király* emléklap. Október hó 12-én nagy ünnepély keretében leplezik le Kolozsvárott *Mátyás király* szobrát. Ez alkalomból a szobor-bizottság hozzájárulásával dr. *Perl* Alfréd kolozsvári hírlapíró szerkesztésében *Mátyás király* emléklap cím alatt egy illusztrált díszmunka jelenik meg, melybe hazánk legjelesebb írói és a közélet számos előkelői írtak cikkeket. E díszes képkezel bőven ellátott mű célja a *Mátyás* kultusz terjesztése. Hogy e cél minél könnyebben elérhető legyen, a 6—8 ivre terjedő mű ára 50 fillérben állapított meg. A mű körülbelül százezer példányban jelenik meg és megrendelhető a „*Mátyás király* emléklap” kiadóhivatalában Kolozsvárott Szentlélek-utca 27. sz. alatt.

A hajánál fogott férj.

(Szenzációvá válópör.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 26.

Rendkívül érdekes pört tárgyaltak ma a budapesti királyi törvényszéken, egyrészt a szokatlansága, másrészt bojoluttsága egyformán érdekli úgy a jogász köröket, mint a szenzációkra kíváncsi nagyközönséget.

Tavaly télen, február 5-én *P. János*, a ki az egyik miniszteriumban mint napidijas van alkalmazva, feleségül vette *H. Máriát*. Nagyon rövid ideig jártak jegyben; a férfi nem akarta eleinte elvenni a leányt. Hogy mégis megkötötte vele a házasságot, annak is legnagyobb részét a leány az oka. Szinte hihetetlenek és elképzelhetetlenek ezek az adatok, de ha a férj vádiratát, a melyet felesége ellen benyújtott, elolvassuk, élénken megvilágítva látjuk a leány cselvetését. A tapasztalatlan fiatal embernek azt beszélt, hogy van egy nagybátyja, a ki egy előkelő budapesti banknak a főnöke. Ez majd alkalmazni fogja őt a banknál, ha feleségül veszi. A fiatal emberrel való ismeretség egész ideje alatt folyton azt hangoztatta *P. János* előtt *H. Mária*, hogy ő nem tud nélküle élni: ha nem veszi feleségül, nekimegy a Dunának.

Mindennek folytán a fiatal ember, a ki különben a napnak legnagyobb részét a hivatalban töltötte, melegebb érzellemmel viseltette idővel a leány iránt. Mindennap találkoztak a leány lakásán. A napidijással elhitette *H. Mária*, hogy ő rokonainál lakik; arra azonban a legnagyobb óvatossággal ügyelt, hogy *P. János* lakásadóival, állítólagos rokonaival találkozhassék és a leányt illetőleg velők pár szót válthasson.

Ilyen körülmények között *H. Mária* elkerlte a fiatal embertől születési bizonyítványát, a melyet *P. János* készséggel adott oda a leánynak, mert ez azt mondta neki, hogy nagybácsija a bankár szeretné tudni, hány éves az ő vőlegénye. Erről pedig a születési bizonyítványból értesülhet a leghitelesebben.

Ezt a születési bizonyítványt a leány, a fiatal ember tudta és beleegyezése nélkül, elvitte az anyakönyvvezetőhöz a magáéval együtt. Itt annak rendje-módja szerint kihirdették és kifüggesztették őket s *H. Mária* a napidijast egy mámoros éjszaka után az anyakönyvvezetőhöz csábitotta, a ki megkötötte a házasságot.

Harmadnapra kedves kis levelet kapott a férj. A levélnek tartalmát fölőlesleges ideszerezketni, ha megemlítjük, hogy a borítékból egy nemrég kiállított egészségi lap esett ki, a mely a leány-asszony multjának sötét voltát elég hitelesen és eklatánsan bizonyította. A kétségbeesett férj keserves csalódását leírni lehetetlen. Kutatni kezdett nevének multja és éppenséggel nem dicsőíni való cselekedetei után és arra a szomorú tapasztalatra jutott, hogy a vádaskodó levél minden passzusa igazság. Feleségét most is megfigyelte. Ez most szemérmetlen leplezetlenséggel folytatta a büns manipulációt. Esténként kimaradt és az ura, a ki leskelődött utána, ma ezzel, holnap meg azzal az idegen férfival látta nejét.

P. Jánosnak ottól az időtől kezdve nem volt forróbb vágya és nagyobb óhajta, mint az, hogy feleségétől, a kit természetesen a való együttélésre méltatlannak tartott, törvényesen elválasszák. Keresetet adott be neje ellen, de nem azon a címen, hogy válni akar az asszonytól, hanem házasságának érvénytelenítése címén. Huszonhárom tanu beidézését kérte keresetében a férj, a kikkel bizonyítani akarja az asszony bűnösségét.

Mára tüzték ki a tárgyalást, a mely iránt élénk érdeklődés nyilvánult már napokkal ez előtt a közönség körében.

A mai tárgyalást Hajdu Imre törvényszéki bíró vezette. H. Máriát pedig dr. Bedő Mór védte. Nem jelent meg valamennyi beidézett tanu a tárgyaláson, s ezért az ítélethozatalt elhalasztották.

Aradi ügyvédek

a Kossuth-szoborra.

(Az ügyvédi kamara rendkívüli közgyűlése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 26.

Kossuth Lajos születése századik évfordulóját illő kegyelettel megünnepelte az aradi ügyvédi kamara, a midőn részt vett az aradi ünnepeken s a Kossuth-mauzeoleum alapkövetésénél koszorút helyezett a magyar nemzet legnagyobb fiának sírjára.

Azonban az ügyvédi kamara kegyeletének betetőzése, legszebb megnyilvánulása abban a határozatban lesz, a melyet legközelebb, egy benyújtott indítvány révén tartandó rendkívüli közgyűlésen fog hozni az aradi ügyvédi kamara. Ebben a kamara kiveszi a részét annak a magasos célnak szolgálatából, hogy Kossuth Lajosnak Aradon mielőbb ércből való emléket emeljenek.

Müller Károly és társai — a kamara tagjainak legnagyobb része — a következő indítványt nyújtották be az aradi ügyvédi kamara elnökéhez:

Tekintetes

Szalay Károly urnak,
az aradi ügyvédi kamara elnökének

Helyben.

Városunkban is fényesen megünnepelelték hazánk nagy fiának, Kossuth Lajosnak 100-ik születésnapját. Kamaránk is kivette az ünnepekből a maga részét.

Mint hogy azonban városunkban a honfiúi kegyelet Kossuth Lajosnak, az eddig élt legnagyobb magyarnak és ügyvédnek, szobrot állítani szándékozik, kamaránkhoz is illendő, hogy a szoborra való adakozásból a maga részét méltóan kivége.

Ennélfogva alólítottak, mint az aradi ügyvédi kamara tagjai, azon kérelemmel járunk Tekintetességhez, hogy az aradi ügyvédi kamara tagjait egy minél előbb meg-

tartandó rendkívüli közgyűlésre összehívni, és ezen közgyűlés napirendjén abbéli indítványunkat tárgyalás alá venni méltóztassék:

hogy kamaránk az Aradon felállítandó Kossuth-szoborra 1000 koronát megszavaz, még pedig oly képen, hogy ezen 1000 koronát 10 év alatt fizetendő 100 koronás részletekben a Kossuth-szobor alapjára gyűjtő bizottság kezéhez eljuttatja.

(Aláírások.)

Nincs kétség benne, hogy a hazafias indítványt az ügyvédi kamara rendkívüli közgyűlése egyhangulag fogja határozottá emelni, ezzel is kifejezve a Kossuth Lajos, mint a magyar ügyvédi kar büszkesége iránt tartozó tiszteletet.

S ezzel kapcsolatosan nem lesz talán fölőlesleges a figyelmeztetés: minden olyan egyesület, testület, vagy asztaltársaság, a mely eddig a Kossuth-szobor alapjához nem járult hozzá, hasonló hazafias kötelességének ismerje, hogy az idén, Kossuth Lajos esztendejében az aradi Kossuth-szoborra, bárminő csekély összegben is, adományt tegyen. Ez hozzátartozó része a kegyeletnek, a melyet nem csupán külsőségekkel, hanem tettel is ki kell mutatni.

MULATSÁGOK.

(—) Az aradi kereskedő ifjak rekrutáinak f. év. szeptember hó 6-án tartott nyári multságán felülfizettek, illetve jegyeiket megváltották: 10 koronát: Aradi Első takarékpénztár, Aradi ipar és népbank, Aradmegyei takarékpénztár, Arad csanádi gazd. tak. pénzt. r. t. Tedeschi Viktor, Victoria tak. és hitelint. r. t. 5 koronát: Adler Andor, Andrányi Károly és fiai, Goldschmidt Mihály, Özv. Nikodém Jánosné, Széchenyi Gözmalom, Weisz Mór és fiai, Weitzer János. 3 koronát: Eles Armin, Kneffel Károly és fiai, Lóvi Dávid és fiai. 2 koronát: Bing Ede, Bloch H., Braun és Schuch, Fischer Simon, Flamm Lipót, Földes Kelemen, Domány József, Glück Dezső, Glück Károly és Testvérei, Guttman és Berger, Hajek Antalné, Dr. Kabdebó János, Kilényi C. és Társai, Ifj. Kopetkó Károly, Lengyel Lőrinc, Lengyel Testvérek, Maresch Gyula, Nadler Gyula, Probst Károly és társai, Porter Vilmos, Pölzl Miksa, Pöhm és Gedeon, Ransburg Sándor, Rozsnyay Mátyás, Schäffer Henrik, Tóth Imre, Vojtek Kálmán, Vojtek és Weisz, Walder Gyula, Weigl Adolf és társai, Faragó Rezső, Klein Sándor. 1 koronát: Münz I. N. N. Rubinstein Mór, Aninger Ferencné, Rutkai Lajos. N. N., N. N., 50 fillért Blédi Boldizsár, A nevezett urak fogadják a rendezőség őszinte köszönetét. A tiszta jövedelem az Aradi Kereskedők Köre Érszövet-ségétől alapjának gyarapítására fordított.

Mahelkát letartóztatták.

(Budapestről — Aradra.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 26.

Mahelka Károly, a városi főpénztár elmozdított ellenőre ellen, a mint ismeretes, a városi pénztárban elkövetett sikkasztások miatt az aradi kir. törvényszéknél bünvádi vizsgálat folyik. Ennek a vizsgálatnak kellemetlen epizódja esett meg tegnap Mahelkával. A fővárosi rendőrség az aradi kir. vizsgálóbíró megkeresése folytán letartóztatta s Aradra hozta, itt azután újra szabadon bocsátották.

Mahelka ügyében, miután a fegyelmi eljárás befejeztetett, Nyirő Géza kir. vizsgálóbíró megkezdte a bünvádi vizsgálatot. E közben azonban Mahelka Budapesre költözött, a hová a felesége is követte őt.

Nyirő Géza vizsgálóbíró többször megidézte Mahelkát, hogy kihallgassa, ő azonban egyszer se jelent meg. Miután ezzel a vizsgálat lefolyását akadályozta, a vizsgálóbíró elrendelte Mahelka elővezetését és erre nézve a budapesti rendőrséget megkereste.

A budapesti rendőrség Mahelkát letartóztatta és átadta a budapesti kir. ügyészségnek, az

pedig egy polgári ruhába öltözött fogházor kíséretében Aradra szállította. Tegnap reggel érkeztek Aradra, sokan fölismerték a kopottas külsejű, volt városi tisztviselőt, a mint a vasútról egy idegen ur társaságában a vasuti állomástól a törvényszéki palotáig sietett.

Nyirő Géza kir. vizsgálóbíró részletesen kihallgatta Mahelkát, azután újra szabadlábra helyezte, miután Mahelka igazolta, hogy Budapesten foglalkozása és állandó lakása van.

A kihallgatás után Nyirő Géza vizsgálóbíró nemsokára befejezi a vizsgálatot, az ügyészség elkészíti a vádiratot és rövidesen megtartják a főtárgyalást, a melynek előreláthatóan nagy közönsége lesz.

HIREK.

A vértanú fia.

— Petőcz László halálához. —

Arad, szeptember 26.

A vértanú városában meghalt tegnap egy ember, a kinek az apjaszintén egyik vértanúja volt a magyar szabadságharcnak, áldozata annak a sötét kornak, a mely vérbe akarta fojtani Magyarországon a szabad gondolkodást.

Az elhunyt: Petőcz László gazdasági intéző, az aradi államjósáigazgatóság gazdasági előadója. Apja: Petőcz György a szabadságharcban Pozsonymegye első alispánja volt. A szabadságharc leveretése után az osztrákok halálra ítélték, a miért az 1848-ban hozott törvényeket végrehajtotta. A halálos ítéletet nem változtatták kegyelemre: Petőcz Györgyöt golyó által kivégezték.

Pozsonyvármegye megbecsülte a vértanú alispánnak emlékét, s megfestette életnagyságu arcképét, a mely ma is Pozsonymegye közgyűlési termében függ.

Petőcz László több országos hírű családdal rokonságban állott: Pápay, a kabinetiroda főnökének s Bittó, a volt miniszternek unokaöccse volt.

Az állami gazdaságok szolgálatában szép karriert töltött be. 1871-ben Pécskán, a jósáigazgatóságnál tiszt, később Battonyán és Medgyesegyházán kincstári ispán volt. Szolgálatának szép elismerése volt, a midőn a gödöllői korona-uradalom intézője lett.

Két év előtt, a földmívelési miniszter óhajára, az aradi államjósáigazgatósághoz került, mint annak gazdasági előadója. Ebben a tisztségben nagy ambícióval dolgozott, s különösen a telepes községek fölsegítése érdekében tett sokat.

Tisztviselőtársai őszinte gyászszal veszik körül koporsóját, a melyet ma délután földelnek el: egy vértanú ivadékát — a vértanú földjében...

— Lapunk mai számához a vidéki előfizetők részére postai utalványlapokat mellékel a kiadóhivatal. Fölkérjük t. vidéki előfizetőinket, hogy ezen utalványlapok felhasználására az új negyedre szóló előfizetéseket mielőbb megújítani kegyeskedjenek.

— Damjanich tábornok szobra. Jász-Nagy Kun-Szolnok vármegye közönsége elhatározta, hogy Damjanich Jánosnak, a szabadságharc hőseikü tábornokának, Szolnokon, a hol a legszebb diadalát aratta, szobrot állít. Felhívja a társ-törvényhatóságokat, hogy a szobor költségeihez járuljanak hozzá. A székesfőváros közgyűlése utasította a tanácsot, hogy a hozzájárulás módja iránt tegyen javaslatot. A tanács legközelebb fog ezzel az ügygyel foglalkozni.

— A régi magyar énekek. A tudományos világban vitát keltett régi magyar énekekről lapunk mai számában Kara Győző, az aradi

kir. főgimnázium tanára érdekes cikket ír. — Kara Győzőnek birtokában van *Somogyi Antal* levelezésének nagy része, valamint ama könyv egy példánya is, mely „*Régi magyar énekek*” címen 1873-ban megjelent. Itt említjük meg, hogy a fővárosi lapokban ez ügygel kapcsolatban szóba hozott tanár, *Szily Kálmán*nak, az Akadémia főtájkárának egykori tanítványa, ki Szilynek ez ügyben kezére járt, *Fényes Dezső* volt aradi főreáliskolai tanár, jelenleg a villamosági társulat vezérigazgatója.

— **A vármegyei pénztárak államosítása.** A belügyminiszter körrendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz, melyben tudatja velük, hogy a vármegyei pénztárainak államosításáról szóló törvény 1903. január 1-én lép életbe. A miniszter egyúttal értesíti a törvényhatóságokat, hogy a vármegyei pénztári hivatalnokok ezen időtől kezdve az adóhivatalokhoz osztatnak be és fizetésüket az államtól fogják kapni.

— **Az új országház oszlopai repedeznek.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Nagy megdöbbenést keltett rémhír kelt ma szárnyra a fővárosban. Azt beszélték, hogy az új országház épületén a *műmárványoszlopok megrepedeztek* s azok kijavítása *millió koronába fog kerülni.* A szállingózó hírekkel szemben *Ney Béla* miniszteri tanácsos, az építkezés műszaki ellenőrzésének vezetője, egy újságíró előtt kijelentette, hogy a belső falakat borító műmárvány néhol megrepedt, de ez új csi-szolással kijavítható; *nagy kárrol egyáltalán nincs szó.*

— **Gyász a főispán családjában.** *Abaffy* Emil csász. és kir. kamarás, tartalékos huszárfőhadnagyot, *Urbán* Iván főispán vejét, tegnap, e hó 25-én temették el a felsőlehotai családi sírboltban. A temetésen a család tagjai nagyszámmal vettek részt Árva megye notabilitásai. Az elhunyt családja a következő gyászjelentést adta ki:

Abafalvi és felsőlehotai özv. *Abaffy* Emilné szül. monyorói *Urbán* Mária úgy a saját, mint gyermekei: *Miklós* és *Erzsébet*, valamint az elhunyt atyja: *Abaffy* Agoston, anyja született gróf *Zio* etin *Marietta*, fiverei *Abaffy* Aurél és neje almási *Alice*, *Edmund* országyűlési képviselő és neje *Kovács* Irma, nővére *Mari* férjezett *Porubszky* Jenőné és mindkét ágbeli összes rokonok nevében mély fájdalomtól megtört szívvel jelenti a forrón szeretett, felejtethetetlen férj, apa, fiu, fiér és rokon: abafalvi és felsőlehotai *Abaffy* Emil, csász. és kir. kamarás, csász. és kir. tart. huszárfőhadnagyak folyó évi szeptember hó 22-ik napján, élete 39 ik és boldog házassága 12-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült teteme folyó hó 24-én Budapesten a róm. kath. Anyaszentegyház szer-tartásai szerint leendő beszentelése után, az Árva megye felsőlehotai családi sírboltban fog folyó hó 25-én örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő halotti miseáldozat Felsőlehotán folyó hó 26-ik napján délelőtt 10 órakor; Aradon folyó évi október hó 1-én délelőtt 9 órakor lesz a *Minorita* szent atyák templomában az Urnak bemutatva. Budapest, 1902. szeptember hó 24-én. Béke és áldás poraira!

— **A vasuti értekezlet befejezése.** A magyarországi és ausztriai vasutak ellenőrségi főnökeinek Aradon tartotta közös tanácskozását ma délelőtt befejezték. Ma is jobbra tarifális ügyeket tárgyaltak. Az értekezlet tagjai délután elutaztak Aradról.

— **Az agráriusok szint vallanak.** *Debrecenből* ma a következőket jelentik:

A helybeli gazdasági egylet a debreceni népgyűlés bizottságához átiratot intézett, a melyben kijelenti, hogy ragaszkodik a pozsonyi kongresszus határozatához, a mely szerint *Ausztriával a közös vámterület fentartása mellett méltányos kiigyezés köttessék* és csak ha ez keresztül nem vihető, helyezkednek

az önálló vámsorompó felállításának álláspontjára.

Ehhez a hírhez tulajdonképp nem is volna szükség magyarázatot fűzni, hiszen benne van az exsplikáció. Az agráriusok tüntetően szólnak egymás után amellett, ami az országnak egész nyilvánvalóan érdeke ellen van.

— **Új adótiszt.** *Institúris* Kálmán polgármester *Alt* János városi irnokot adótiszt-té nevezte ki.

— **A vendéglősök nemzetközi kongresszusa,** mint fővárosi tudósítónk sürgönyzi, ma befejezést nyert. Este a vendégek tiszteletére a *Duna-parton* tűzijáték volt és kivilágítás.

— **A közkórház gyógyszer-számlái.** A következő nyilatkozat közlésére kértük föl: Tekintetes szerkesztő ur! Az aradmegyei közkórház gyógyanyag és kötszer-szállítása körül cégünkkel kapcsolatban felhozattakra engedje meg a következőkben válaszolunk:

Téves némely lapnak azon állítása, hogy cégünk a közkórház részére eszközölt szállításoknál visszaéléseket követett volna el olyképen, hogy a szükségelt gyógyszereket a kikötött áraknál magasabban számította; mivel bennünket semminemű elégesen kikötött árak vagy ajánlat nem kötelezett a szállítás körül. A miniszteri leiratban hivatkozott árjegyzékünk kizárólag *gyógyszerés-vásárlóink* részére vannak megszerkesztve és kibocsájtva, kiknek mint nagybani vásárlók és viszont elárusítók-nak szülő áraink, természetesen olcsóbbak, mint egy a szükségletét esetről esetre kicsinyben beszerző intézetnek.

Azon bizonyos és nyomatékkel hangoztatott hydrogenum peroxydat, melynek fél kilóját 30 koronáért számítottuk, oly minőségű is volt, mely ezen árak nemcsak hogy megfelel, de sőt azt olcsón is számítottuk; miután ez a minőség 100% volum tartalmu volt, melyet külön a kórház szükségletére és kívánságára hozattunk meg. Ezen minőség saját árban kilónként 52 korona 40 fillérbe került, s így tehát a beszámított 30 koronát fél kilóért nem lehet tulajdonosoknak tartani. A miniszter és az ezen ügygel foglalkozó sajtó ott tévedhetett, hogy a feljelentő által feiküldött árjegyzékből nem a 100 volum tartalmu szert vette ki, miután az benn sem foglaltatik, de egy ugyanily nevű olcsóbb minőséget, melyet *ipari célokra* használnak; s amelyet az aradi kórház tőlünk nem rendelt. Tisztelt jóakaronk *Schwarz* Kálmán ur, kiről különben nem is tudjuk, hogy ki legyen és azon kenyéririgy társa, kinek ügyét szolgálni óhajtott, a mint látszik megfellebbeztek arról, hogy mint sok mindenben, a gyógyanyagokban is különféle minőségek vannak, melyeknek létezéséről ők még fogalommal sem bírnak. Sajnos körülményként tapasztaltuk az egyik napilap magatartását ez ügyben, melylyel csaknem az egész közkórház hivatalnokai karát, különösen pedig volt igazgatóját minden alap nélkül meggyanusították; — részünkről semminemű összejárás senkivel elő nem fordult, de ilyesmi a meggyanusított egyénekre fel sem tehető. Azon feltett kérdésre, hogy ki az a *Schwarz* Kálmán, ki a kórház gyógyszer szállítása iránt oly melegen érdeklődött, hogy jutottak a közkórház részére benyújtott számláink birtokába? kinek érdekében vállalkozott álnév alatt feljelentésekre? nem tudjuk, fel kell azonban tennünk, hogy csakis egy kenyéririgy konkurrens érdekében működhetett, ki irigyszemmel nézte szállításunkat és ily uton óhajtotta magának ezt megszerezni. Soraink közléséért előre is őszinte köszönetünket nyilvánítjuk, s vagyunk teljes tisztelettel *Vojtek* és *Weisz*.

— **Deficités városok.** A *P. H.* írja: Hiába mondja a szótár, hogy a deficit nem egyéb, mint hiány, a magyar ember jó idő óta csak úgy ismeri: adóemelés. A természetes magyarázata meg is van ennek, mert valahányszor sűrűn emlegetik a közgyűléseken a deficit szót, rendszeren adóemelés a vége. A deficit szót úgy kíséri ez, mint a doktort a patika. Ebben az esztendőben meg valóságos járvánnyá lett ez országban a deficit. Budapest tanácsa büszkén tekinthet le vidéki kollegáira, a kik sorra belépnek az ő nyomdokaiba. Az őszi közgyűlések ideje lévén, rendre előkerülnek a mult és

jövő számításai, a melyekben mindenütt ott van a fekete szó — deficit? A vidéki városok között e téren pedig *Arad* vezet. Az ő jövő évi költségvetésében 497,940 korona deficit várja a fedezetet. Ez az összeg azonban csak akkor tűnik fel óriásinak, ha azt figyelembe vesszük, hogy Arad legszükségesebb kiadásai ennek az összegnek csak háromszorosát teszik ki. A költségvesés egyharmadrésze nincs tehát fedezet Aradon. Még óriásibb az arány *Szell* Kálmán szűkebb hazájában, a vas megyei Szombathelyen, a hol a költségvetés felére nem találunk bevételt. Itt 216,299 korona lóg a levegőben. Nagy aggodalommal várják Pécs város költségvetését is. A híres gazdag Debrecen számadása is rettentő képet mutat. Az ország leggazdagabb városa, amelynek egymagában több birtoka van, mint az egész vármegye közönségének: 6 százalék pótdót kénytelen kiróni, hogy kiadásait úgy, ahogy fedezhesse. Néhány esztendő előtt még a civisek nem ismerték a pótdó szót s mikor a koldusoknak szegényházát pótdóból akarták felépíteni, az adót „a város becsületének megmentéséből” kolduskrajcárnak nevezték. Ez akkor 2 százalékát tette az álami adónak. A jövő évben Debrecen 6 százalék kolduskrajcárt fog már fizetni s a jó civisek csak azzal vigasztalják magukat, hogy végső esetben befogadja majd őket is az ő pénzükön épült koldusok palotája.

— **Kitüntetett aradi borkereskedő.** *Bing* Ede aradi borkereskedő, akit nemrég a verseci kiállítás zsürije részesített szép kitüntetésben, a pozsonyi mezőgazdasági országos kiállításon is két, nagy elismerésről tanuskodó érmet kapott. A mint lapunknak írják, a pozsonyi kiállítás zsürije *Bing* Edének saját égetésű szilvóriumjáért *arany érmet*, saját termésű boraiért pedig *nagy bronz érmet*, ítélte oda. Mindkét kitüntetés, különösen ha tekintetbe vesszük a kiállítók nagy számát, dicsőségére szolgál a kitüntetett borkereskedőnek.

— **Halálozás.** Özv. *Solyms* Józsefné, született *Mozsny* Katalin ma délben 81 éves korában meghalt. *Solyms* József aradi gépgyáros, törvényhatósági bizottsági tag édes anyját gyászolja benne. Vasárnap délután temetik a *Kölcsey* utca 6-7. sz. házból.

— **Szerelmi bosszu harminc embere.** A magyar legény, ha a babája elhagyta, úgy önti ki a keserűségét, hogy elmegy a csárdába, leissza magát, azután a fokosával egy pár fejet bever. Amerikában sokkal különb formában nyilatkozik meg a szerelmi bubánat. A mint *New-Yorkból* táviratozzák, egy *Mackeray* nevű ember a washingtoni *Arany Sas*-szálló épületébe *bombát dobott, mely harminc embert, életveszélyesen megsebesített.* A merénylő, aki maga is meghalt, szerelmes volt a szálló tulajdonosának leányába, aki azonban nem akart a feleség lenni. Ezért aztán *Mackeray*, az elkeseredett szerelmes, bosszút állott mindenkin, a ki a szállóban élt.

— **Pénzügyi kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter a *makói* m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez *Zubán* Rezső besztercebányai pénzügyi számgyakornokot pénzügyi számtisztte ideiglenes minőségben kinevezte.

— **Leiter** *Jakab* Aradon. *Leiter* *Jakab* — a mint az újságolvasó közönség bizonyára már tudja, — nem személy, hanem fogalom a zsurnalisztika szótárában. A mulatságos újságírói tévedéseket nevezik el így, annak az ós-hibának révén, hogy valaki a bibliai *Jacob's Leiter*-t, *Jakob* létráját, *Leiter* *Jakab*nak fordította le. Az aradi lapokkal is megessett tegnap egy ilyen leiterjakab, amely nem utolsó a leiterjakabok között. A vasuti konferencián jelentak névsorát annak jegyzője németül állította össze, s ebben a listában a többek között a következő adat szerepelt: *Kaiser Ferdinánd Nordbahn*: *Breitfelder* Oberinspektor.

Est a névsort lefordították magyarra. Csakhogy

a mikor a névsor a lapok szerkesztéséhez került, akkor ez az adat már így festett: *Eszaki vasut: Császár Nándor és Breitfeldre főfelügyelők.*

A redakciókban nem vették észre a tévedést, és a *Kaiser Ferdinand* csakugyan, mint a vasutnak *Császár Nándor* nevű főfelügyelő szerepelt. Így jutott ez az osztrák vasut egy magyar nevű főfelügyelőhöz, az aradi újságok pedig — egy leiter-jakabhoz.

— **Halálos pisztolypárbaj.** *Párisból* halálos kimenetelű pisztolypárbaj hírére táviratozzák. *Sienkiewicz* és *Guisiewicz* egyetemi hallgatók valami összeszólalkozás miatt pisztolypárbajt vívtak. A párbajban *Sienkiewicz* agyát ellenfele golyója keresztüllőtte, úgy, hogy *szörnyet halt.* Ellenfelét letartóztatták.

— **Gyilkosság Vasolyán.** *Buttyinból* jelenti tudósítónk, hogy *Dobra Juon vassolyai* 54 éves földmivest a lakásán alvás közben megölték. Az öreg *Dobra* tíz kilométernyire lakik a községtől, itt érte a lövés. *Dobra* legényfia rögtön elszökött *Fekete József* buttyini körorvoshoz, ki a sebesültet megvizsgálta és konstataálta, hogy a golyó a melbe furdódott s a lapockán jött ki. *Dobra* haldoklik. Mikor megkérdezték, kire van gyanuja, hogy megölte, azt felelte az öreg, hogy *arra a fiára gyanakodik, aki az orvosért ment.* A csendőrség megindította a nyomozást.

— **Aradi diákok Nagy-Szalontán.** Megemlékeztünk az aradi kir. főgimnázium vasárnapi nagy-szalontai kirándulásáról s megemlékeztünk a tanárok neveit is. A mint értesülünk, *Haslinger Ferenc* főgimnáziumi tanár is el fogja az ifjúságot kísélni s így a főgimnáziumból 6, a tanítóképző intézetből 4, összesen: 10 tanár kíséri az ifjúságot.

— **A Fehér Kereszt sikkasztója.** *Berlinből* írják: A budapesti rendőrség által körözött *Salgó Bertalan* könyvelő, a ki a Fehér Kereszt Egyesülettől 14.000 koronát sikkasztott, szeptember 24 én itten átutazott. Egy magyar ember felismerte és a rendőrségnek bejelentette. A nyomozás folyik. *Salgó* a múlt hó 20-án tűnt el a fővárosból. A fővárosi rendőrség annyit megállapított róla, hogy Bécs felé szökött, a bécsi rendőrség pedig konstataálta, hogy Bécsből szállodai számlájának kifizetése nélkül ugrott meg. Hogy merre szökött, azt nem lehetett megállapítani. A tegnapi ellene kiadott elfogató parancsot, a rendőrség express elküldte minden nagyobb német városba, mert valószínűnek látszott, hogy *Salgó*, akinél 3000 frt készpénz volt, a mikor megszökött, valamelyik tengerparti város felé iparkodik, hogy aztán onnan Amerikába menjen át. *Salgó*, a ki a szökését már hónapokkal ezelőtt tervezte, mert tudta, hogy rájönnek sikkasztására, valószínűleg hamisított okmányokkal utazik.

— **Templomavatás.** A *bálinci* Krassó Szörény megye, izr. hitközség vasárnap, e hó 28-án avajja föl ujonnan épült imaházát. Az ünnepély, a melynek örömeben az egész falu valláskülönbség nélkül osztozik, délelőtt kezdődik *Klein Ignác* hitközségi elnök a templom kulcsát beszéd kíséretében átadja *Hirschl Béla* járási főszolgabírónak, mint a hatóság képviselőjének. Ezután az új templomban ünnepi istentisztelet lesz, a melyen *Handler Simon* dr. lugosi főrabbi fog beszédet tartani. Délben táncal egybekötött társas ebéd lesz, a melyen Krassó-Szörény megye előkelőségei is valószínűleg részt fognak venni.

— **Végzetes hegyszakadás.** Nagy szerencsétlenség történt — mint nekünk írják — az *árvamegyei Dubnicán*, a hol hegyszakadás következtében hat ház pusztult el és négy ember vesztette életét. E napokban a Felvidéken ugyanis földrengés volt, melynek következtében *Dubnicán* a hegyoldal 60 méter hosszúságban leszakadt. A szakadás „*Rigya*” nevű hegycsúcsán történt, melynek tövébe vannak építve a községbeeli házak. Ott, a hol a szikla levált, hat ház állott, valamennyi sze-

gény emberek háza volt, a kik ingyen telken a község szélén építkeztek. Ezeket a házakat a leomlott sziklatömb teljesen elsodorta a helyéről és levitte a völgybe. A földrengés által okozott lökés következtében a lakosság fölébredt és kifutott a házakból, csak *Duchony Mihály* felesége, a ki gyermekágyban feküdt és kis gyermeke, továbbá *Kesnár* Adám, egy 75 éves öreg ember és özvegy *Privich* Mártonné, a ki szintén betegen feküdt, maradtak benn. Ezeket ott érte a lökés s a leomlott kötömegek a házak törmelékeivel együtt teljesen eltemette őket. Holttestüket még most sem tudták feltalálni, mert előbb a sziklatömeget kellene el-takarítani, a mi pedig sok munkába fog kerülni.

— **Névmagyarosítás** *Kendziur* Ervin, az Aradmegyei takarékpénztár tisztviselője, családi nevét belügyminiszteri engedéllyel „*Kenedi*”-re *Schwartz* Vilmos aradi illetőségű ugyanottani lakos, valamint kiskorú gyermekei: *Margit* és *Géza* családi nevét „*Solymos*”-ra magyarosította.

— **Halál az erdőben.** A *paisáni* erdőben ma erdőirtás közben egy fa rázuhant egy öreg, hat gyermekes *kaprucsi* lakosra s a szerencsétlent agyonzúzta. A balul járt ember nevét nem írta meg tudósítónk.

— **Gyilkos szerelem.** *Nagyszentmiklósról* írják, hogy *Tinnesz József* odavale 19 esztendőes gépész-szolgálatos halálosan beleszeretett *Blikling* Katalin cselédeleányba. A leány azonban nem viszonozta a fiatal legény vonzalmát és szülei is határozottan elleneztek a viszonyt. *Tinnesz* a reménytelen szerelem annyira lesújtotta, hogy utóbbi időben a halál gondolatával foglalkozott. De ugyanakkor a bosszu érzete is fölébredt benne a leány iránt, aki szenvedéseit okozta. A gépész kedden este beállított a leányhoz, a ki *Knig* J. kereskedőnél szolgált és újból kérte, hogy legyen a felesége. A leány ismét csak azzal válaszolt, hogy nem szereti és rászólt, hogy távozzék. Erre a gépész a karján megragadta a leányt, forgópisztolyt rántott elő és a leány mellének szegyezve kétszer egymásután elsütötte. Az első lövésnél a golyó a leány karjába, a másodiknál mellébe furdódott. A lövés zajára besietett a konyhába a szakácsné, a fiatal legény arra is elsütötte pisztolyát, de nem talált. Erre saját mellének szegyezve a fegyvert és két jól irányított lövéssel véget vetett életének. Holttestét a nagyszentmiklósi kórházba szállították, a leányt pedig a batóság hazavittette a szüleihez, ahol a golyót eltávolították ugyan a melléből, de azért felépüléséhez kevés a remény.

— **A „Zsidó névmagyarosítása.** A hivatalos lap mai számában a névmagyarosítási jelentések között szerényen meghuzódik egy kicsiny jelentés, mely következőképen hangzik:

„*Zsidó József* galsai illetőségű veszprémi lakos családi nevének „*Zalavári*”-ra kért átválttatása, a folyó évi 97.143. számú belügyminiszteri rendelettel, megengedtetett.”

Ez a névmagyarosítás eléggé jellemző. A névmagyarosítási szabályok szerint csak idegen hangzású nevek magyarosítását engedélyezi a belügyminiszter. Nincs abban semmi különös, ha *Herr von Schmeiss* „*Dobó*”-ra, vagy *Kupfer* „*Rézi*”-re magyarosítja a nevét. Idegen és különösen német hangzásúak ezek, vagy az ezekhez hasonló nevek. A „*Zsidó*” mint név is, mint szó is egészen magyar hangzású. A belügyminiszter mégis bizonyos részvétellel viseltette *Zalavári-Zsidó József* iránt, a kit buzgó katolikus létére mégis így üdvözöltek mindig utcán, kávéházban és kaszinóban az ismerősök:

— *Szervusz Zsidó! Jó napot Zsidó! Hogy vagy Zsidó!*

Bizonyára sokáig tűrte ezt *Zsidó József*. De végre is megsokalta a dolgot. Csakugyan nem kellemes az, ha valaki nem zsidó és mégis Zsidó. Elhatározta, hogy segíteni fog a dolgon és noha magyar hangzású neve volt, mégis névmagyarosításért folyamodott. A kérvényben bizonyára felsorolta azokat a súlyos okokat, a melyek erre az elhatározásra birták. A belügyminiszter — mint mondtuk — részvétellel szívvvel viseltetett *Zsidó* baja iránt és

most már nem úgy üdvözlik majd: „*Szervusz Zsidó*”, hanem: „*Szervusz Zalavári*”. És nem fog a névmagyarosítás után úgy járni, mint a kikeresztelkedett zsidó, a kit a kikeresztelkedés után is csak „*kikeresztelkedett zsidó*”-nak neveznek.

— **Egy nőért két halott.** *Darmstadtban* a minap öngyilkossá lett egy fiatal műépítő, *Huber* Patrick. Öngyilkosságának okát mindmáig homály borítja. Ma egy másik öngyilkosság alapján tudódik ki, miért lett öngyilkos a fiatal műépítő. *Darmstadt*-ból táviratozzák ugyanis, hogy *Huber* legjobb barátja, egy *darmstadti* műkereskedés vezetője, szintén öngyilkossá lett. A fiatal ember eljegyezte *Huber* szeretőjét és erről értesítette barátját. *Huber* ez a hír birta az öngyilkosságra. Barátja ezt annyira szívére vette, hogy tegnap a haláloa követte *Hubert*.

— **Megszöktetett versenyparipa.** Erdekes esetről értesíti lapunkat mezőkeresztesi levelezőnk. *Pejacsevics* Artur gróf rakospalotai birtokos gyönyörű 20.000 koronás versenyparipáját ott gondozta az utóbbi időben *Monc* N. zsocké. Roppant megtetszett neki a gyönyörű telivér fekete kanca. Nem tudott letenni arról a tervéről, hogy övének mondhasa a karcsu állatot, kapta tehát magát, felpattant a hátára és eltűnt vele. Azóta hirt sem hallottak sem a paripáról, sem a tolvaj lovászlól. A mezőkeresztesi főszolgabíró *Pajecsevics* gróf panaszára elrendelte mindkettő körözését.

— **Az elegáns és sikkos hölgy** *Porter* Vilmos Nagy Aruházában a *Szabadság* téren szerzi be be cipőt. Ott kap könnyű és izléses cipőt, mely formáját nem veszíti soha! Finom francia zsevró és zerge- és keztüdbőr cipők a legnagyobb választékban. Minden forma; hegyes és vágott orr, alacsony, félmagas és egészen magas francia sarokkal. A kiszolgálásra különös gond és figyelem lesz fordítva. Az árak a lehető legolcsóbbak. Hölgyeknek ajánljuk, tegyenek mielőbb próbát és győződjenek meg személyesen arról, hogy mily nagy és dus cipőraktárral rendelkezik *Porter* Vilmos Nagy Aruháza, a *Szabadság* téren.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (*Szabadságtér* 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

A bolognai gyilkos.

(A politikától a börtönig.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, szeptember 26.

Megemlékeztünk arról a szenzációs gyilkosságról, a mely egész Olaszországot lázas érdeklődésben tartja: *Murri* Tullio meggyilkolta a tulajdon sógorát, *Bonmartini* grófot.

A gyilkos rövidesen a bolognai esküdtzsék elé kerül. A miniszterelnök orvosának, a milliomos *Murri* tanár fia, bár apja kellő pénzzel látta el, mégis csak hasonlesésből követte el a gyilkosságot. Erre vall, hogy meggyilkolt sógorának értéktárgyait és egy több száz ezer lira értékű váltót magához ragadta. A pénz egy részét 65.000 lirát, a bolognai népbankban helyezte el. A rendőrség ezt az összeget lefoglalta.

A gyilkos egyénisége igen érdekes. *Murri* Tullio magas, előkelő tartású fiatalember, rendkívül erős és edzett. Szakálla ritkás, fogazata feltűnően erős, szinte vadállatias. Nagy fekete szemé kiálló. Tekintetének mégis úgy látszik, nagy hatása volt a nőkre, mert szerelmi kalandjainak száma légió, *Bonetti* Rozina, aki a gyilkosságnál segédkezett neki, azelőtt szobaleány volt *Bonmartini* grófnénál, a gyilkos testvérénél. A fiatal *Murri* elcsábította a leányt és annyira a hatalmában tartotta, hogy ez minden kívánságát készséggel teljesítette.

A gyilkosnak a múlt nyáron a riminii tengeri fürdőben volt egy szerelmi kalandja, a

mely nagy port vert föl. Egy tisztnek a felesége, aki férjétől elváltan élt, elfogadta a fiatal ügyvéd udvarlását. A tiszt családjának közbenjárására utóbb kibékült feleségével, de a mikor meghallotta, hogy Murri dr. udvarolt neki, vallomásra kényszerítette az asszonyt és azután kikergette a házból. Murri Tullio San Remóba indult, ahol a tisztnek ezrede volt, hogy boszút álljon az asszonyért. Utközben azonban Monte-Karloban betévedt a játékbarlangba, elvesztett egy csomó pénzt és visszatért Bolognába, anélkül, kedvesével tovább törődött volna.

Bolognában akkoriban folytak a községtanácsosi választások. A szociálisták Murrit léptették föl Carducci-val, az ismert olasz költővel szemben. Murri valóságos lelkesedéssel korteskedett választókerületében.

— Küzdeni fogok — mondotta egyik beszédében — a képtelen tulajdonjog ellen, anynyira, hogy ha egyszer örökölni fogom anyám vagyonát, minden pénzét szét fogom osztani kedves népem között; mert az a pénz a ti véretekéből eredt és így a tiétek is.

Amikor ezt az ígéretet tette választói előtt, bizonyára az volt a szándéka, hogy alkalomadtán be is váltja. Altalában gyakran ragadta el tüzes szenvedelme és bár nem volt jó szónok, ilyenkor mindig magával ragadta hallgatóit is. Carducci-val szemben nagy többséggel választották meg. Barátai nagy jövőt jósoltak neki a politikában s atyja is meg volt róla győződve, hogy fiából valamikor híres államférfi lesz. Harminc esztendőskorában, Olaszországban ennyi szükséges, hogy valaki a parlament tagja lehessen, bizonyára megválasztották volna képviselővé is.

Az emberek előtt rokonszenvesse tette a fiatal ügyvédet testvére iránt érzett vonzalma.

— Testvéremért képes volnék gyilkosságot elkövetni . . . szokta mondani. — Mig Bonmartini gróf holtteste fölfedezetlenül hálószobájában feküdt, a gyilkos nyugodtan folytatta rendes életmódját. Sőt elhatározta, hogy megnősül. Barátai előtt emlegette, hogy egy előkelő családból származó hölgyet, *Boncompagni* Emmát, akarja feleségül venni. Két nappal a gyilkosság után rendelte meg a jegygyűrűt egy ékszerésznél.

Azt mondják, hogy a tudós egyetemi tanár gyermekei anyjuk révén örökölték bűnös hajlamaikat. A gyilkos egyik anyai nagybátyját 1847-ben szinten gyilkosságért végezték ki. A gyermekek különben is inkább anyjukra ütöttek. Beszéli, hogy a Bonmartini grónő és testvére, Murri közti bűnös viszonyt onnan magyarázzák, hogy nem mind a ketten Murri tanár gyermekei. Érdekes különben, hogy valószínűleg a gyilkos atyját is le fogják tartóztatni. Bonmartini grófnénál ugyanis találtak egy levelet, a melyben a grófné atyja a gyilkosság után ezeket írja: „Végre megszabadultál tőle!”

TÖRVÉNYKEZÉS.

Báróné a vádlottak padján.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, szeptember 26.

Valaha nemcsak Magyarországon, de a külföldön is jóhangzású volt a pozsonyi származású báró *Kolisch* Ignác neve. Több milliós vagyon ura volt és Párisban meg Bécsben egy nagy bankház főnöke. Később a báró elvesztette ugyan a vagyonát tekintélyes részét, de még mindig százezrek maradtak az özvegyére, született *Rajz* Irmára. Mikor báró *Kolisch* özvegyeségre jutott, Budapesten telepe-

pedett meg s itt két házat is vett: a József-körúti 68. számú és a sziv-utcai 30. számú házakat.

A báróné azonban igen költséges életet folytatott s így adósságokba verte magát, elannyira, hogy házait túlterhelte s hitelezői minden jövedelmét lefoglalták. Zárgegnokot rendelt a bíróság a házakra s mivel eként szorult helyzetbe jutott a báróné, úgy tett szert pénzre, hogy sorra fogadta fel — a kaució embereket. *Koch* Istvánt házgegnokul szerződtette 10,000 korona óvadékkal, továbbá házfelügyelőket is vett fel, még pedig 2000—2000 korona kaucióval *Póór* Gábort, *Brüll* Samut, *Cservenka* Jánost és ifju *Dani* Istvánt.

Fülébe jutván az alkalmazottnak az, hogy a házak zárgegnokai kezelés alatt állanak, miután pénzeiket visszakapni nem tudták, följelentették báró *Kolisch* csalás miatt. A bíróság a *Koch* féle panasz tekintetében — a többiek utóbb visszavonták a panaszt — vád alá is helyezte az özvegy bárónét. Ugy találta ugyanis a bíróság, hogy ez, elhallgatván a valódi vagyonállapotát, tévedésbe ejtette a károsokat, kik megbíztak a két házzal bíró méltóságos asszonyban. A budapesti kir. büntető törvényszék mai tárgyalásán, melyen dr. *Szepessy* István bíró elnökölt, a vádlottak padján ült a báróné mellett a „titkár“ is. *Strobel* Lajos magánbivatalnok. Ez közvetítette ugyanis a kaució ügyleteket. A közvédat dr. *Gruber* Alajos királyi alügyész képviselte, a bárónét dr. *Rónai* Miksa, *Strobel* dr. *Krémer* védte.

Özvegy báró *Kolisch* Ignácné, született *Rajz* Irma a váddal szemben urra hivatkozott, hogy neki máig is van vagyon, tehát eddig nem károsította meg *Koch* Istvánt, a ki különben nem adta át neki az egész tízezer, hanem csupán 1800 koronát. Ezt is, igaz, hogy kaució címén kapta, ám később „kölcsonre“ változtatták át, kamatfizetés mellett. Kamat fejében fizetett is *Koch*nak 600 koronát, a miről írása van. A nyugta csakugyan az akták mellett fekszik, anélkül azonban, hogy kitűnnék belőle, hogy mire történt ez a fizetés. A tárgyalás tart.

§ Az orvos becsülete. Tavaly június havában egy asszony állított be a szalk-szt.-mártoni község házára és a bírótól jeget kért, a községi jégveremből, beteg gyermeke számára. A bíró kijelentette, hogy jeget csak az esetben adhat, ha dr. *Gergely* Herman községi orvostól arra írásos engedélyt hoz. A szegény asszony hangos szavakkal kikelt a község ezen intézkedése ellen. Figyelmessé lett erre *Varga* József körjegyző és a községi emberek előtt így fakadt ki az orvos ellen:

— Ez alávalóság az orvostól, talán még ebből is hasznot akar huzni, — nem eléggé nyuzza, zsarolja még a népet!

Dr. *Gergely*nek fülébe jutott a dolog és bünvádi fejelentést tett *Varga* ellen a kecskeméti törvényszéknél, a mely azonban felmentette a jegyzőt a rágalmaszadás vádjá alól. A budapesti kir. ítélőtábla azonban bűnösnek mondotta ki *Vargát* a rágalmaszadásban és elítélte 30 korona pénzbüntetésre. A kir. kuria V. büntető tanácsa ma, *Berlogia* Abraham bíró előadása alapján, az ítélet ellen beadott semmisségi panaszt elutasította.

NAPIREND.

Szeptember 27. Szombat. Róm. kath. naptár: Kozma és Dénes. — Protestáns naptár: Kozma és Dénes. — Israellita naptár: Sabbat, Nez. Waj. — Görög-keleti naptár (szeptember 14.): Kereszt felmagasztalás. — A nap két 5 óra 39 perckor, nyugszik 5 óra 30 perckor. — A hold két 0 óra 37 perckor, nyugszik 3 óra 6 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjelölés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Derült, száraz.

Szeptember 27. Az aradi iparos-rekruták táncvigalma (Vass-szálloda.) — Az egyesült uja-ad-zeigmondházi önkéntes tűzoltó-egyesület szüreti mulatsága (Martini-vendéglő.) — A jogügyi-bizottság ülése. — Az aradi kereskedők körének választmányi ülése este 9 órakor. — A Meteor aradi kerékpárklub értekezlete este 8 $\frac{1}{2}$ órakor.

A KIADÓHIVATAL ÜZENETEL.

Többeknek. Tekintve azon körülményt, hogy lapunk gyorsabb szétküldése érdekében néhány újabb kihordót alkalmaztunk, tisztelettel kérjük mindazon előfizetőket, akik lapunk kézbesítésénél hiányokat vagy rendtelenségeket tapasztalnak, sziveskedjenek erről kiadóhivatalunkban (Telefon 151.) azonnal panaszt tenni.

Trojási előfizető. Sorsjegye nem nyert.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 26.

A nagy őszi munkálatok előtt talán a mai hetivásár volt az utolsó ilyen élénk.

A földmivelő negyedévi fizetési napja is közelg, ez is hozzájárult a sürgős behozatalhoz. Új csöves tengerit is hoztak ma mutatoul, melynek dupla métermázsája 6—6.80 koronáért kelt el.

Az összhozatal ma mintegy 6000 métermázsát tett ki.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Uj-buza I-ső minőségű 6.50—6.70.
Uj-buza közép 6.30—6.40.
Tengeri névleges jegyzés 5.20—5.30.
Uj-rozs 5.20—5.30.
Uj-árpa 4.60—4.80.
Uj-zab 5.20—5.30.
Az irányzat változatlan.

— Fizetésektelenségek. A bécsi Creditor-Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést: *Hirschfeld* Adolf, *Kisujszállás*, — *Drucker* Rudolf *Budapest*. — *Majoros* Antal *Győr*. — *Schverthöffer* Lajos, *Uj-Arad*. — *Samentry* Géza, *Szilágy-Somlyó*. — *Kohn* Gabriella, Bécs. — *Löwenfeld* Ignác, Bécs, — *Weisz* Adél, *Maffersdorf*.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 26.

Déltőzsde. Busakinálát mérsékelt, vételkedv korlátozott. Nyugodt irányzat mellett 26,000 métermázsas kerület forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Időjárás hűvös.

Zárhat 12 órakor:

Buza októberre	6.89—6.90
Buza 1903. áprillisa	7.17—7.18
Rozs októberre	6.16—6.17
Rozs 1903. áprillisa	6.32—6.36
Zab októberre	5.65—5.67
Zab 1903. áprillisa	5.95—5.96
Tengeri szeptemberre	—
Tengeri 1903. májusra	5.56—5.57
Káposzta-repce októberre	11.90—12.—

Zárhat 5 órakor:

Buza októberre	6.93—6.94
Buza 1903. áprillisa	7.19—7.20
Rozs októberre	6.18—6.19
Rozs 1903. áprillisa	6.35—6.36
Zab októberre	5.64—5.65
Zab 1903. áprillisa	5.96—5.97
Tengeri szeptemberre	—
Tengeri 1903. májusra	5.54—5.55
Káposzta-repce októberre	—

Zárhat 5 órakor:

	korona
Osztrák hitelrészvény	685.25
Magyar hitelrészvény	726.50
Lezámitolóbank részvény	459.50
Rima-Murányi vasmű részvény	495.—
Osztrák-magyar Államvasuti részvény	715.75
Köszüti vasút	624.—
Városlai villamos vasút részvény	330.—

Szeszűzlet.

— Szeptember 26. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 116 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Szársított mosók 12.80—13.— korona mmázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Szeptember 26. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 104—6 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 113—4 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 112—3 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 111—2 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban 111—3 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 110—2 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 108—9 fillérig.

Sertésleltétel. Szeptember hó 23. napján volt készlet 48,384 darab, szeptember hó 24. napján főlhajtatott 146 darab, szeptember hó 24. napján elszállított 880 darab, szeptember hó 25. napján aradt készlet 47,650 darab. — Uziel: Közepes forgalom mellett tartott.

Ma szombaton és a következő napokon
a magyar-szerb
tambura zene
és daltársulat
német- és oroszországi körutazásáról visz-
szatérve, Hadl Ödön igazgatása alatt
KÁNYA GÉZA
sörcsarnokában
HANGVERSENYT

tart.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinig délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Május 1-től bezárólag szeptember 30-ig ünnep- és vasárnap, valamint a radnai bűcsőnapokon jön Radnáról egy vegyesvonat este 8 óra 23 perckor.

CSARNOK.

Jegyzetek

az aradi vár ostromáról.

Irta: Galsai Kovács Ernő, [12]

1848—49. honvéderőnag.

(Folytatás.)

Világos csákó, elől Lehel kürtje címerrel, a fekete lófark kocsaggal.

Sötét kék mento, dolmány és nadrág veres zsinórral. Fehér patrontás szíjjal és világos veres lótakaró csótárral.

Ha két nappal előbb jönnek, meglehet, hogy az ujaradi csaták másképp végződtek volna; mert a nyílt csatatéren megküzdhettek volna az ellenséges lovassággal és talán akkor Máriaassy nyílt csatában fogadhatta volna az ellenséget.

Pedig, amint mondták, jöhettek volna, mert egy kormánybiztos Orosházán három napon át tartotta őket vissza egy jelentéktelen végrehajtás végett.

Igy játszódott kárunkra össze mindenik esély.

December 16 án / érkezett Aradra Vetter Antal jóhírnevű tábornokunk a kormánytól küldetve, vizsgálat megejtése s az itteni eseményekről való jelentés tétel végett, különösen pedig Máriaassinak a vár bevétele iránt tett intézkedéseiről. Erről a legutolsó kudarcról a kormánynak tudomása még nem volt.

Az aradiak igen megörültek, mert azt hitték, hogy ő fogja Máriaassyt itt azonnal felváltani. Ő azonban a vizsgálat megejtése után ismét vissza ment a kormányhoz.

Az ujaradi ütközetben gyáva magukviselőért két hadnagy, névszerint Pichler Ferenc, a 30-ik, Gyertyánfy az 58 zászlóaljából rangjuktól megfosztatott és a honvédségtől elbocsátatott. Ez utóbbi ijedtében levetette magáról a honvéd egyenruhát, svábparaszt ruhát vett magára s úgy jött Aradra, pedig ennek szükségét a helyzet nem igazolta, a miért ezt neki nagyon felrötlák.

Ezen nap délutánján Arad városát most már bombázták; a várbeliek azonnal meg próbálták az ujonnan kapott bombák hatását a városban.

Erre a várban Ferenc József császár trónra léptének megünneplésére a most már egészen elbizakodott várórség fátylasmenetet rendezett és hogy Arad városa is megemlékezzék Ferenc József császár trónraléptének ünnepére, 101 ágyú és bomba lövést tettek ismét a városra. És a mellett gunyosan kiabálták a várból hogy „Eljen a magyar! Eljen Máriaassy!”

December 17-én Vetter tábornok szomorúan nézte végig ezen eseményeket, és visszament Debrecenbe.

Ezen a napon jöttem meg századommal a terhes téli előrsi szolgálatból, és az én élel-élelmes első őrmesterem, Lenótzky Ákos egy jó szállást csinált számomra az uri utcában, a kalvinista templom felé, Párl nevű timárnál, kinek több csinos felnőtt leányai is voltak, kik körében ezen zord háborus időben jól éreztem magamst.

Vége december 19-én valahára megtörtént, a mit szegény Arad város lakossága annyira óhajtott; meg szabadultak Máriaassytól. Volt öröm!

Gaal Miklós ezredes érkezett meg a kormány rendeletével, hogy Máriaassytól a parancsnokságot átvegye.

Gaal személyéhez nagy volt a bizalom; de lehetett is, mert ő a katonai tudományokban kiképzett katonai mérnöki tiszt volt és pedig osztrák hadseregbeli mérnökari alezredes, ki a vár erősítési munkálatoknál Mantua, Velence és Brünnben volt alkalmazva.

Azonkívül a szépművészetekben is képzett egyén. Zeneköltő és hegedű virtnóz volt, tehát egy európai mivelte égű férfi.

Ő épp ellentéje volt Máriaassinak. És itt is bekövetkezett a természet rendszere, hogy mindig az ellentétek követik egymást. Azonban a háboru eredménye az ő vezénylete alatt sem lett más, az maradt a régi, mert ő a szellemi rivaló tulajdonokat, a melyekkel birt, gyakorlati téron érvényesíteni nem tudta, a mi a tudományos embereknél előfordul. Azon kívül tehetetlen, indolens és szellemileg elaggott embernek bizonyult, a kiből semmi tetterő s rugékonyság nem volt.

Ő ugyan olyan éretlen dolgokat nem tett mint Máriaassy, de a rohamos eseményeket vezetni képes nem volt; ahhoz már elegendő élet és tetterővel nem birt; korára nézve is közel a 60 ik évhez volt.

A parancsnok-változás tehát a viszonyokra kedvező hatást nem gyakorolt, melynél fogva szegény Arad városának ismét csak tovább kellett a hazáért tünni és szenvedni.

December 22-én a zászlóajam Arad külvárosába, Pernyávába szállásoltatott el; én Bangó ügyvéd és hírlapíró házában, a mely a Kossuth utcában volt, kaptam szállást.

Ugyanezen a napon érkezett meg Nagy Jenő, zászlóaljunknak ujonnan kinevezett őrnagya, miután az eddigi őrnagyunk láb sebeit szolgálatképtelen volt.

Kudarcaink után a várbeliek önbizalma fokozódott s dőlőfős szentelensége már annyira ment, miszerint felszólították a várost, hogy két nap alatt Ferenc József császárnak meghódoljanak, a fegyvereket átszolgáltassák és a honvédeket a városból kiutasítsák, mert most már

módjában van a hozzá most be-zállított bomba mozsarakkal a várost halomra lövteni.

Erre Gaál ezredes azt válaszolta, hogy a város nem tehet semmit. Az magát senkinek át nem adhatja, mert a város az ország hadserege által van megszállva. A mi ugyanis volt.

Azonban a város lakossága közt nagy lett az ijedelem; a vár közelében levő lakosság jobbadán hurcolkodott, a mi nagy baj és alkalmatlanság volt télnak közepén és valósággal szomorú látványt nyújtott.

(Folytatása következik.)

NYILTTÉR.*

Aliúrirottak fájdalomtól megtört szívvel tudatják a forrón szeretet, és felejtethetetlen jó édes anya, nagyanya, dédanya, anyós és rokon

özv. SOLYMOS JÓZSEFNÉ
szül. MOZSNYI KATALINNAK

f. é. szeptember hó 26 án, d. e. 1/2, 12 órakor, életének 81 ik évében, hosszas szenvedés és a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után történt jobblétre szenderültét.

A boldogult drága halatt földi maradványai szeptember hó 28-án, d. u. fél 4 órakor fognak Kölcsey-utca 6—7. számú házban róm. kath. szertartás szerint be-szenteltetni és a fel-ő temetőben levő sírhelyen örök nyugalórra tételni.

Az engesztelő szent mise áldozat a boldogult lelki üdvéért szeptember 29 én, d. e. 8 órakor fog a helybeli főt. Minorita-atyák ideiglenes templomában (Kölcsey utca) az egék Urának bemutatattni. Arad, 1902. szeptember 26.

Az emlékezet édes anygala virasszon álmai felett!

Mária özv. Francz Károlyné, Francz László és neje József, Kerschen Emilla, Katalin, Francz Margit és férje, férj. Galiszer Antalné, Br. Exterde Kálmán, Lajos, Ferenc, Francz Károly, gyermekei, Francz Irmuska, Szmolinszky Ilona, Galiszer Zsófia, férj. Solymos Józsefné, Solymos Margitka, Galiszer Olga, unokái, férj. Solymos Lajosné, Br. Exterde Kálmánka, menyei, dedunoka, Galiszer Antal, ny. m. k. pénzügyi felügyelő, veje.

Ménesi 1680

uj must
kapható

Braun és Schuch

„Millennium“-vendéglőjében.

Egy liter 80 fillér.

Ügyes

Lapkihordók

heti fizetéssel felvétetnek az

Aradi Közlöny

kiadóhivatalában.

Legjobb a maguk nemükben

MAGGI

élelmiszerei.

591

Minden család számára legnagyobb értékkel bírnak.

Maggi ízesítésreminden leves-, bouillon-, mártás-
s főzeléknek stb.

meglepően jó ízt kölcsönöz.

Néhány csepp elegendő.

Üvegcskéiben 50 fillértől kezdve.

CONSOMMÉ-TOKOK

tápláló leves készítésére

1 tok egy adaggal 12 fill.

1 „ két „ 20 „

Egyszerűen, forró víz

rátöltése által, tehát

minden egyéb hozzá-

tét nélkül, azonnal elő-

állítható.

FRANCZIA LEVESEK

kétadagos táblákban dbja 15 fill.

Erődús, könnyen

emészthető, egészsé-

ges levesek, melyek

csupán víz hozzáadásával

azonnal készíthetők.

19 különféle fajtában.

Egy kísérlet meggyőzőbb mint bármely reklám.

Minden fűszer-, csemege-kereskedésben és droguériában kapható.

23955—1902.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönségének 1903. évre vonatkozó költségelőirányzata, úgy a városi tiszti nyugdíj-alapnak 1903. évi költségelőirányzata, a tanácsnak és a hármas bizottságnak üléséről felvett jegyzőkönyvek, valamint a bevétel és kiadás tételeit felvilágosító mellékletek **folyó évi szeptember hó 25-től október hó 9-ig bezárólag** a városháza tanácstermében közszemlére kitétetnek.

Szabadságában áll azokat minden adózó polgárnak megtekinteni és azokra netáni észrevételeiket írásban a folyó évi október hóban megtartandó rendes havi közgyűlés előtt legalább 5 nappal a tanácshoz betérjeszteni.

Arad, 1902. évi szeptember hó 12.

A városi tanács.

1666

4323—1902. tksz.

Hirdetmény.

Szemlak község telekkönyvei a község tulajdonát képezett legelő egyénekenkénti megosztása következtében az 1869. évi 2579. L. M. Sz. szabályrendeletre képest átalakítottak és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX. az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. törv.-cikkek a tényleges birtokosok tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t.-cikkekben szabályozott eljárás kapcsolatosan foganatosítottak.

E célból az átalakítási tervezetek hitelesítése és ezzel kapcsolatosan a tényleges birtoklason alapuló eljárás Szemlak községében 1902. évi november hó 3-án délelőtt 9 órakor veszi kezdetét.

Ennélfogva felhivatnak:

1. Az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik szerzők irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

3. Mindazok, kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. t.-cikk 15—18, és az 1889. XXXVIII. t.-cikk 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azzal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésre engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; és

4. Azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy egyéb megszűnt jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve hogy a törlési engedély nyilvánítása végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A pécskai kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság 1902. évi szeptember hó 15-én.

Jakó,

kir. albiró.

Akinek

penzre,
háztartásra,
segédre,
ispánra,
gazdatisztre,
kulcsárra,
takarítónőre,
kertészre,

gazdasszonyra,
mindenesre,
szakácsnőre,
szobalányra,
házmesterre,
nevelőre,
nevelőnőre
van szüksége

Aki

üzletet,
butort,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,
házat,
telket,

birtokot,
kocsit,
lovat,
egyenruhát
eladni vagy venni
kiván

Aki

férjhez menni
v. nősülni óhajt,
tanórákat,
lakást,
állást,
ellátást
keres vagy ad,

gyermeket
örökbe fogadni
vagy adni
szeretne,
tanulót felvenni
kiván

az

„Aradi Közlöny“a legnagyobb és legelterjedtebb
vidéki napilap**kis hirdetési**

rovatát használja.

Hirdetési levelező-lapok
kaphatók a lap elárusító
helyein 50, 60 fillérért és
egy koronáért.

Magy. kir. államv. üztv. Aradon.

25954—1902. sz.

Pályázati hirdetmény.

(Talpfák szállítása iránt.)

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének 1903. évi január havától ugyanazon évi április hó végéig szállítandó 20000 darab 1-5 m. hosszú 0-18 alsó, 0-18 felső szélességgel és 0-13 m. vastagsággal bíró lehetőleg száraz III. rangú tölgytalpfára van szükség, a melyek szállítására nézve ezennel nyilvános pályázatot hirdetünk.

A szállításra vonatkozó részletes feltételeket magában foglaló ajánlati felhívás, valamint az általános és különleges szállítási feltételek a pályázati határidőig naponta a hivatalos órák alatt vállamennyi államvasuti üzletvezetőségél megtekinthetők, illetve szóban levő ajánlati felhívás a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségénél megszerezhető.

A pályázati felhívás kiegészítő részét képező általános és különleges szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak budapesti nyomtatványtárában szerezhetők meg.

Az ajánlattevő köteles az ajánlott talpfa értékének 5%-át, mint bányapénzt készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapírokban az ajánlat benyújtására kitűzött határidőt megelőző nap déli 12 órájáig az alulírott üzletvezetőség gyűjtőpénztárába letenni és a szállítás elnyerése esetén, mint a szállítás biztosítására leteendő óvadékot ezen összeget 10%-ra kiegészíteni.

Az ajánlat ivenkint egy koronás magyar királyi okmánybéllyel ellátva az ajánlattevő által kelteztve (a teljes cím és lak hely kitüntetése mellett) aláírandó.

A pontosan és olvashatóan kitöltött ajánlat jelen felhívással együtt, mely szintén keltezendő és aláírandó, 60 filléres okmánybéllyel ellátva, lepcsételesen ezen külczimmel:

„Ajánlat 25954—902. számhoz.”
folyó évi szeptember hó 30-ik napjának déli 12 órájáig az aradi üzletvezetőség I. általános osztályának főnökéhez benyújtandó, illetve oda posta útján beküldendő.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyekben javítások, vakarások fordulnak elő, nemkülönben melyek nem a kitűzött határidőig érkeznek be, vagy pótlólag, esetleg táviratilag tételnek, végre olyanok, melyekre nézve az előírt bányapénz le nem tétetett, figyelembe vételre nem számíthatnak.

Arad, 1902. évi szeptember hó.

Az üzletvezetőség

(Utánnomat nem díjaztatik.)

1864

APRÓ HIRDETÉSEK.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a
Kiadóhivatal:
 József főherceg-ut 22. szám.
 Telefon szám: 151.

Tudakozásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvételnek a
Kiadóhivatalban:
 József főherceg-ut 22. szám.
 Telefon szám: 151.

Szen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50-60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárúsító helyein.

Apró hirdetésekre
 szolgáló levelezőlapok kaphatók
Aradon:
Révész Mándor
 könyvkereskedésben, Szabadság-tér és Forray-utca sark.
Ifj. Klein Mór
 könyvkereskedésben, Atzél Péter-utca.
Kerpel Izso
 könyvkereskedésben, Andrassy-tér.
Kubina Béláné
 papírkerekeskedésben, Hunyadi-utca.
Keppich Zsigmond
 papírkerekeskedésben, Andrassy-tér.
Ozv. Hammerschlag L.-né
 dohányfőzsdéjében, Andrassy-tér.
Lészay Sándor
 dohányfőzsdéjében, Andrassy-tér.
Kis tőzsdében
 Templom-utca.
Kohn László
 Waggongyárban.
Hoffmann József
 papírkerekeskedésben, Forray-utca.

Iren . . .

A postán levele van. Üdvözet. 4027

Panker Viktor

műlakatos, Fácán utca 6 sz. egy oszlopos borsajtó eladó. Megrendelések elfogadtnak, pontosan szállítatnak. 1596

Teljes ellátást

keresek intelligens izr. családnál október 1 től, lehetőleg a waggonygyár közelében. Szíves megkereséseket az ár megjelölésével „Magánhivatalnak” cím alatt a kiadóhivatal továbbít. 1678

Borszivattyuk

3 évi jótállással

(ingyen javítás)

Hönig Frigyes

harangöntőnél

Rákóczi-utca 28. sz.

Ugyanott

tüzi fecskendők,
 kutak és gummi tömlők

gyári áron.

Javítások elfogadtnak.

Telefon 322.

Első rendű hasított

Tölgy

szőlőkarók

6 és 7 láb hosszúságban kaphatók a legjutányosabb árban a ter-novai állomáson.

Klein B. Vilmos

Arad Petőfi-utca 1. sz.

A karók kocsival is elvihetők a a taurai országút melletti rak-tárból. 764

Tanulók

heti fizetéssel felvételnek az Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdájában és könyvkötészetében.

Német-magyar Bonne

gyermek mellé ajánkozik. Szíves megkeresések „Bonne” jelige alatt a lap kiadóhivatalába kérétnek. 1869

Pályázati hirdetmény.

Seprős és vidéke fogyasztási szövetkezetében az üzletvezetői állás üresedésbe jön.

Üzletvezető javadalmazása: évi 1200 korona és a bruttó forgalom $\frac{1}{2}\%$, természetbeni lakás, fűtés és világítás.

1000 korona cautio és személyes bemutatkozás megkívántatik.

Rozvány József,
 elnök.

1878

MÁRIA-RADNAI GYOMORCSEPPEK.

Gyomorgörcs, gyomorfájás, erős gyomorhurut és étvágytalanság ellen biztos szer. Egy üveg ára 80 fillér.

M.-Radnai vértisztító és fájdalom nélküli hashajtó labdacok.

Egy doboz ára 60 fillér.

M.-radnai lábizzadás elleni kenőcs.

Kipróbált hatású, egy tégely használata elegendő. — Egy tégely ára 1 kor.

Kossuth-féle M.-radnai Gyöngyvirág-Creme.

Ápolja, szépíti és finomítja az arcbőrt, eltávolít májfoltot, szeplőt pattanásokat, bőrtöréseket és az arcnak báj és üdeséget kölcsönöz.

Kis tégely 1 korona. — Nagy tégely 2 korona.

M.-radnai gyomorerősítő tea.

Egy csomag ára 1 kor. 20 fill.

Mária-radnai hajessencia biztos szer hajhullás és fejkorpa ellen kitűnő hajápoló szer. 1 üveg ára 2 korona.

Kitűnő közkeveltségnek örvendő Kossuth-féle bajuszpedrő.

Egy doboz ára 30 fillér.

421

Kaphatók:

UDVARDI KOSSUTH PÁL

a „Megváltó”-hoz címzett gyógyszerárában M.-Radnán, és az ország minden nagyobb gyógyszerárában. — Gyógyszerészek részére Aradon Vojtek és Welsz gyógyszerár kereskedőknél.

Olosobb mint bárhol!

Alkalmi bevásárlási forrás

az őszi és téli idényre

férfi-, fiu- és gyermekruháknak

csakis

Moskovitz Izidor

férfi-, fiu- és gyermekruha raktárában

Aradon, Andrassy-tér 8. sz.

(A minorita-templommal szemben.)

És pedig: férfi-, fiu- és gyermeköltönyök, felöltők, ráglán, havelok, meneszkoff, hálópongyolák, városi és utazó bundák, stb. a legmérsékeltebb áron kaphatók. — A n. é. közönség szíves pártfogását és jóindulatát kérve, maradok teljes tisztelettel

MOSKOVITZ IZIDOR

ARADON,

1677

Andrassy tér 8. szám. (A minorita-templommal szemben.)

Olosobb mint bárhol!

Hölgyeknek és Uraknak

egyaránt ajánlható az általam készített „Contre Son” korpa elleni fejmosó, mely a legtisztább anyagokból van összeállítva.

Hogy az egészségre nem káros anyagokat tartalmaz, igazolja egy budapesti kir. ker. törvényszéki hites vegyész, valamint a zürichi nemzetközi vegyintézet bizonyítványa.

Ezen fejmosó rendszer használata megszünteti a fejkorpa képződést, a hajnak selyemszerű finomságot és igen szép fényt ad.

Nem állítom, hogy hajnövesztő, hanem az által, hogy a fejbőr tiszta és korpa mentes, a hajhullást enyhíti.

Ezen fejmosó minden esetben a legnagyobb sikerrel lett használva, mit számtalan egyénnel tudok igazolni.

Kitűnő hatásánál fogva számtalan esetben ajánlva lett dr. Tisch Mór Arad város tb. főorvosa által.

Gyors száradása által a legérzékenyebb fejen is használható.

Egy üveg ára 65 krajczár.

A n. é. közönség becses bizalmát kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

TURÓCZY ELEK

Iodrás

1735

Arad, Andrassy-tér 18. Salacz-utcai rész.